

SAMENLEVINGSOPBOUW
RIMO Limburg

Voortgangsrapport

2017

INHOUD

Inhoud	1
1. Voorwoord	4
2. Algemene evaluatie.....	5
2.1. Algemene duiding van de bereikte resultaten en aandachtspunten voor volgend werkjaar	5
2.2. Integrale kwaliteit	6
2.3. Signalen aan de overheid.....	6
4. Verschuivingen in het meerjarenplan	8
5. Resultaatsgerichte indicatoren	9
5.1. kwantitatieve indicatoren.....	9
5.1.1. Invulling decretale personeelsformatie	9
5.1.2. Personeelsinzet per thema en personeelsinzet met en zonder doelgroep	10
5.1.3. Aantal georganiseerde activiteiten per thema en activiteitensort.....	10
5.1.4. Aantal contactmomenten met oplossingsactoren en partners per thema, aantal beleidscontacten per thema en aantal oplossingsactoren en partners per thema.....	11
5.1.5. Aantal beleidscontacten in verhouding tot de beleidscontacten met doelgroep per thema.....	11
5.1.6. Aantal beleidsdossiers per thema.....	12
5.1.7. Aantal vrijwilligers per thema	12
5.1.8. Budgetten per thema	12
5.1.9. Aantal deelnemers per thema en activiteitensort.....	13
5.1.10. Vormingsuren van medewerkers.....	14
5.1.11. Anciënniteit van medewerkers	14
5.2. Kwalitatieve indicatoren	14
5.2.1. Beschrijving van beleidsdossiers	14
5.2.2. Beschrijving van lokale partnerschappen	14
5.2.3. Beschrijving doelgroepbereik.....	15
5.2.4. Beschrijving communicatieacties.....	16
6. Strategische acties	19
6.1. Thema territoriale aandachtsgebieden	19
6.1.1. De Posthoorn in Beringen	20
6.1.2. Kolderbos en D'lerd in Genk	21
6.1.3. Meulenberg in Houthalen-Helchteren.....	22
6.1.4. Paspoel in Tongeren.....	23

6.1.5. Steenveld in Beringen	24
6.1.6. Termien in Genk	25
6.1.7. Tuinwijk Beringen-Mijn in Beringen.....	26
6.1.8. Vlakveld in Genk.....	28
6.1.9. Waterschei in Genk	29
6.1.10. Wijerdijk in Beringen.....	30
6.1.11. Wijk-Up in Overpelt.....	31
6.1.12. Winterslag in Genk	32
6.2. Thema wonen	33
6.2.1. Bewonersparticipatie Meulenberg in Houthalen-Helchteren	34
6.2.2. Bewonersparticipatie Paspoel in Tongeren	35
6.2.3. Private huurmarkt in Sint-Truiden	36
6.2.4. Projectvoorbereiding kleinschalige woonvormen	37
6.2.5. Verbetering woonomstandigheden De Posthoorn in Beringen.....	39
6.2.6. Woonwagengewoners in Limburg.....	40
6.3. Thema onderwijs	41
6.3.1. Brede school in Beringen	42
6.3.2. Onderwijsopbouwwerk Hasselt	43
6.3.3. Onderwijsopbouwwerk Leopoldsburg.....	45
6.3.4. Sociale inclusie door muziek	46
6.4. Thema maatschappelijke dienstverlening	47
6.4.1. Buurtgerichte zorg	48
6.4.2. Café Anoniem in Hasselt	49
6.4.3. Depot Margo	50
6.4.4. Digitale inclusie in Beringen	51
6.4.5. Nieuwe Volksbond in Tongeren	53
6.4.6. Onder Ons in Sint-Truiden.....	54
6.4.7. Ons Centrum in Leopoldsburg	56
6.4.8. Opbouwwerk Jeugd in Beringen	57
6.4.9. SOMA in Maasmechelen	59
6.4.10. Trefpunt Armoede.....	60
6.4.11. Uitmuntend Limburg.....	61
6.4.12. Verdoken armoede in Hechtel-Eksel.....	62

6.4.13. Vluchtelingen in Leopoldsburg.....	63
6.4.14. Wijkgezondheidscentrum in Hasselt.....	64
6.5. TRANSVERSALE STRATEGISCHE ACTIES.....	65
6.5.1. Ieders stem telt	66
6.5.2. Inbrengen van expertise	67
6.5.3. Week van verbondenheid	68

1. VOORWOORD

We zijn bijna halfweg in de realisatie van het meerjarenplan 2016 – 2020. In 2016 zijn de krijtlijnen van het meerjarenplan voorzichtig in de praktijk omgezet. Het afgelopen jaar hebben we die inzet verstevigd en verder uitgebouwd. Het resultaat mag gezien worden.

RIMO Limburg groeit. Zoveel is zeker. In projecten, in contacten met lokale besturen, in doelgroepen. Tot nog toe onbekende paden werden betreden met doelgroepen, zoals daklozen of vluchtelingen. Meer dan ooit voelen we ons vandaag verbonden met de Limburgse lokale besturen: met maar liefst 29 gemeenten zijn er contacten en overeenkomsten uitgebouwd. In de strategische acties worden prachtige resultaten neergezet, zowel klein als groot.

Maar aan de andere kant zijn we ook bezorgd: over het provinciale niveau dat wegvalt en de impact hiervan op het werkveld. Over de nakende verkiezingen en of hierbij de stem van kwetsbare doelgroepen voldoende weerklinkt in de verkiezingsprogramma's. Over de structurele financiering van bepaalde strategische acties ondanks het feit dat deze hun meerwaarde bewezen hebben. In 2018 zullen deze bekommernissen onze aandacht vragen.

Dit voortgangsrapport zet de strategische acties en de bereikte resultaten in de kijker. Alvast veel leesplezier.

Tot slot, dankjewel aan iedereen die het welslagen mogelijk maakte, in het bijzonder onze medewerkers, maar verder ook niet te vergeten: onze geëngageerde bestuursleden, vrijwilligers, lokale besturen en anderen overheden en vele partners met wie we dagelijks samenwerken.

Ivo Clerix, voorzitter RIMO Limburg
Heusden-Zolder, 19 april 2018

2. ALGEMENE EVALUATIE

2.1. ALGEMENE DUIDING VAN DE BEREIKTE RESULTATEN EN AANDACHTSPUNTEN VOOR VOLGENDE WERKJAAR

RIMO Limburg blikt tevreden terug op het tweede jaar van het meerjarenplan 2016-2020. Een korte terugblik op de verschillende strategische doelstellingen:

- Territoriale aandachtsgebieden: deze strategische doelstelling zit op spoor. Wat in het oog springt, is dat de inzet op grondrechten binnen territoriale aandachtsgebieden zich verder zet. Verschillende thema's staan in dat kader centraal. Daarnaast merken we hierdoor de toenadering tot – voorheen – niet-evidente partners, zoals het CAW, het OCMW, het volwassenenonderwijs en de bedrijfswereld. Een positieve evolutie, dus.
- Wonen: Ook al is de inzet op het thema wonen gekrompen in 2017, toch boekten we vooruitgang bij de realisatie van de strategische doelstelling. We kunnen stellen dat het draagvlak in Limburg is gegroeid m.b.t. kwaliteitsvol, toegankelijke, betaalbare huisvesting. Bij verschillende relevante actoren, zoals de provincie Limburg en lokale besturen, groeit het besef dat er nood is aan een vernieuwde aanpak van de woonproblematiek. Nu het draagvlak verstevigd is, moeten we de personeelsinzet op het thema wonen weer vergroten, zodat we tot praktijkontwikkeling kunnen komen op dat vlak. Daarnaast werden we in 2017 meermaals geconsulteerd voor onze expertise m.b.t. bewonersparticipatie in de sociale huisvesting. Nochtans dateert onze praktijkinzet op dit thema van het vorige meerjarenplan. We gaan met plezier op de vragen in om onze praktijk uit te dragen naar andere organisaties, maar het vraagt een extra inspanning.
- Onderwijs: we merken grote verschillen qua aanpak bij de strategische acties, die focussen op ouderbetrokkenheid. De strategische actie in Leopoldsburg is sterk geënt op de werking van de basisscholen, terwijl die in Hasselt meer aanleunt bij het stedelijk beleid. Om te werken in de basisscholen is het cruciaal om draagvlak te hebben bij het schoolteam om het project tot een goed einde te brengen. De projecten Ukelila en Brede school hebben hun meerwaarde bewezen, maar de zoektocht naar een structurele financiële inbedding verloopt moeilijk.
- Maatschappelijke dienstverlening: lokale besturen zijn zich steeds meer bewust van de rol die ze te spelen hebben in de bestrijding van onderbescherming. We merken dit aan de groei van onze inzet op dit thema met middelen van lokale besturen, maar ook zien we bij lokale besturen een proactieve reflex op het vlak van hulp- en dienstverlening.
- Transversaal: Naast de week van verbondenheid en expertise, won Ieders Stem Telt in 2017 aandacht. In 2017 werd de basis gelegd voor het lobbywerk voor Ieders Stem Telt. Een breed Limburgs partnerschap werd uitgebouwd en de lokale beleidsaanbevelingen werden gebundeld in een nota.

Ook al is RIMO Limburg maar actief met lokale strategische acties in 16 lokale besturen, het bereik van de lokale besturen ligt in de praktijk veel hoger. De banden met de lokale besturen worden op verschillende terreinen versterkt. De bovenlokale strategische acties dragen hier sterk aan bij: denk maar aan het woonwagenvak, Depot Margo en Uitmuntend Limburg. In totaal bereiken we met onze werkingen 29 lokale besturen. Steeds meer geraken we verankerd in de Limburgse context.

We blikken vooruit op het volgende werkjaar met een aantal aandachtspunten in ons achterhoofd.

- In 2018 zal RIMO Limburg actief bezig zijn met de financiering van heel wat strategische acties:
  - » Op korte termijn zoeken we middelen voor een aantal strategische acties, waarvan de financiële toekomst onzeker is, vb. Depot Margo, sociale inclusie door muziek, Brede school.

- » Op lange termijn moeten we de convenanten met lokale besturen verzekeren. De meeste convenanten lopen af in 2019. We zullen ons intern voorbereiden op de onderhandelingen met de betrokken lokale besturen.
- 2018 is het jaar van gemeenteraadsverkiezingen. Om te wegen op de inhoud van de verkiezingsprogramma's en de beleidsplannen na de verkiezingen komt de strategische actie 'Ieders Stem Telt' op kruissnelheid. Nagenoeg alle medewerkers zullen een betrokkenheid hebben in dit gebeuren.
- Halfweg het meerjarenplan staat de zelfevaluatie geprogrammeerd. Dit zal heel wat werk met zich meebrengen, zowel in de analyse van de zorgaspecten als in het formuleren van verbeteracties. Begin 2019 moet dit proces afgerond zijn.
- Het wegvallen van het provinciale welzijnsniveau heeft impact in Limburg.
  - » De financiële middelen zijn overgedragen naar de Vlaamse decretale enveloppe. Hierdoor stijgt de decretale personeelsinzet. Daar waar RIMO Limburg voorheen grotendeels rekende op de provinciale subsidie voor werkingsmiddelen, is dit voortaan niet meer mogelijk. Dat plaatst ons voor een uitdaging om de personeelsgroep te laten stijgen en de werkingsbudgetten rond te krijgen.
  - » Heel wat overlegplatforms werden op Limburgse schaal georganiseerd. Het was een belangrijke ontmoetingsplaats voor het Limburgse welzijnsnetwerk. We moeten afwachten wat de impact hiervan in de praktijk zal zijn.

2.2. INTEGRALE KWALITEIT

RIMO Limburg besteedt veel aandacht aan kwaliteitszorg. Via een continu proces volgen we de voortgang en kwaliteit van de projecten op: moederfiches met een doelstellingenkader en jaarlijkse planningsfiches geven richting aan de uitvoering ervan. Via een intensieve coaching (met o.a. focus op de doelstellingen) en projectevaluatie volgen we de progressie van de projecten op en sturen we bij, indien nodig.

Één keer per meerjarenplan vullen we dit continu proces aan met een uitgebreide zelfevaluatie op het niveau van de organisatie. Deze zelfevaluatie is gepland halfweg de uitvoering van het meerjarenplan. Hieromtrent zijn er momenteel (nog) geen resultaten beschikbaar.

2.3. SIGNALLEN AAN DE OVERHEID

Eengemaakt steunpunt

De geplande fusie van Samenlevingsopbouw Vlaanderen met 4 collega steunpunten slorpt – zoals voorspeld – heel wat energie op. Energie die niet kan geïnvesteerd worden in de opstart van de nieuwe meerjarenplanning. De sector Samenlevingsopbouw beseft dat dit ook de volgende jaren nog zal doorspelen (fusies vragen nu eenmaal tijd om zich te settelen), los van de eventuele personele wissels die hiervan het gevolg zijn. Dit werkt enerzijds verlamdend, anderzijds versterkt dit het besef dat sector samenlevingsopbouw sterker op eigen kracht (noodzaak tot interne versterking) vooruit zal moeten. Sector Samenlevingsopbouw werkt daartoe 3 strategische actiefiches uit 'verhogen beleidsimpact', 'spel maken van onze praktijk' en 'nieuwe coalities' die hierop een antwoord moeten formuleren. Deze evolutie, samen met de afspraken rond 1 aanspreekpunt armoede (zie onder), moeten leiden tot een verdere versterking van de sector Samenlevingsopbouw. Daarom roepen we de overheid op om de volgende jaren geen nieuwe decretale wijzigingen door te voeren zodat deze processen niet onnodig doorkruist worden.

Daarnaast blijft het onduidelijk welke toekomstige engagementen het nieuwe eengemaakte steunpunt ten aanzien van de sector Samenlevingsopbouw zal opnemen. Het nieuwe decretale kader biedt alvast de juiste mogelijkheden om een sterke samenwerking te ontwikkelen tussen sector Samenlevingsopbouw en SAM. We hopen dat er snel een constructieve dialoog op gang komt tussen SAM en sector Samenlevingsopbouw om de gemaakte afspraken rond de toekomstige samenwerking en ondersteuning te operationaliseren.

Aanspreekpunt armoede

In 2017 werden de eerste lijnen uitgezet om te komen tot een versterkte samenwerking tussen de armoedepartners Vlaams Netwerk – Caritas – De Link – Cedes – Bindkracht en Samenlevingsopbouw. Alle partners zijn zich bewust van de noodzaak tot meer afstemming en samenwerking op bovenlokaal niveau teneinde de stem van mensen in armoede sterker te laten klinken en meer beleidsimpact te realiseren. Aangezien dit traject uitgewerkt wordt vanuit kabinet Vandeurzen zal een permanente afstemming met kabinet Homans (en de daar lopende oefening rond evaluatie armoededecreet) essentieel zijn. Dit alles moet ook een structurele vertaling krijgen.

Lokaal sociaal beleid

Het decreet lokaal sociaal beleid voorziet expliciet in o.m. de participatie van kwetsbare groepen bij de totstandkoming van dit beleid. Deze noodzakelijke participatie bleef tot nu toe toch vooral een dode letter. Vraag is of dit nieuwe decretale kader (waarin ook breed onthaal is opgenomen) voldoende hefboomen en garanties biedt voor deze noodzakelijke participatie en of de partners aan de kant van kwetsbare groepen voldoende omkaderd zijn om de verschillende trajecten voldoende kwaliteitsvol te doorlopen. We vragen de overheid expliciet om de nodige incentives te voorzien zodat daadwerkelijk in kwaliteitsvolle participatietrajecten kan en zal geïnvesteerd worden. Zeker nu in de volgende lokale legislaturen de nadruk in eerste instantie zal komen te liggen bij de integratie van de OCMW's.

Vermarkting sociaal beleid

De huidige tendens tot versnelde vermarkting van het sociaal beleid is niet zonder risico's. De marktgerichte tendering van sociaal werk dreigt te leiden tot versnippering, meer blinde vlekken in het opvangnet, een teloorgang van de professionaliteit van sociaal werkers en het verlaten van de noodzakelijke grondrechtenbenadering. Grondrechten zijn immers het gevolg van een aangehouden strijd van politiserende praktijken vanuit de civiele samenleving tegenover de politieke overheid of de staat. Het sociaal werk kan uiteraard niet in de plaats van de overheid grondrechten garanderen, maar moet haar blijven wijzen op haar verantwoordelijkheid om grondwettelijk verankerde opdrachten maximaal waar te maken. Vermarkting van sociaal werk dreigt dit te verengen tot een sociale opdracht en de daaraan gekoppelde afroeping van cliënten.

Indexering werkingskosten

Het feit dat de werkingskosten niet geïndexeerd worden, verhoogt de financiële druk op de organisatie, die voornamelijk voelbaar is bij de reguliere uitgaven, zoals o.m. huisvesting en energie.

4. VERSCHUIVINGEN IN HET MEERJARENPLAN

In het eerste jaar van het meerjarenplan hebben zich geen wijzigingen voorgedaan op het niveau van de strategische en operationele doelstellingen. Wel zijn een aantal strategische acties beëindigd en zijn er nieuwe strategische acties van start gegaan. Daarnaast is de oorspronkelijke timing van een aantal projecten gewijzigd. Deze informatie is terug te vinden onder hoofdstuk 5 Strategische acties.

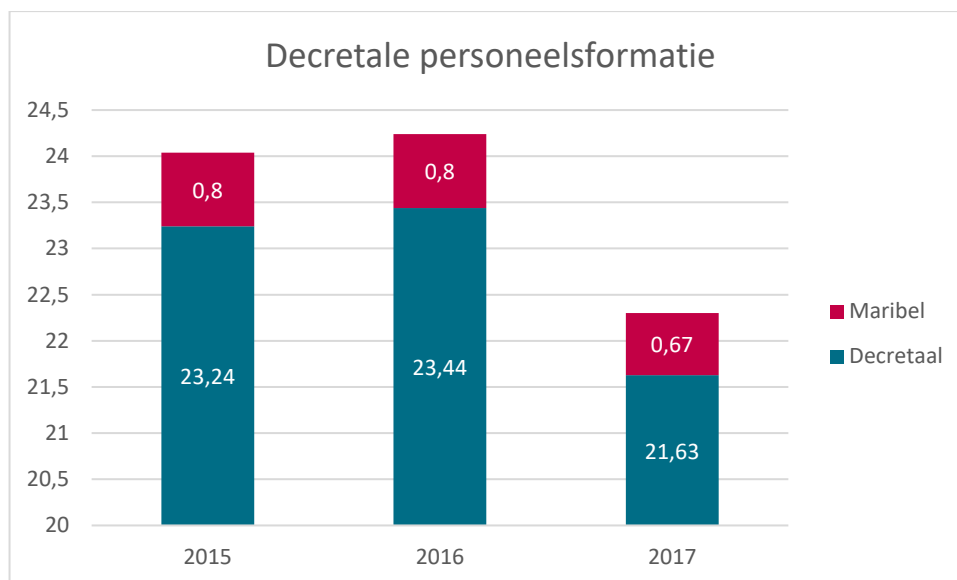
5. RESULTAATSGERICHTE INDICATOREN

5.1. KWANTITATIEVE INDICATOREN

Het merendeel van de kwantitatieve indicatoren is opgenomen in een Excel-tabel in bijlage bij dit voortgangsrapport. De Excel-tabel geeft inzicht in volgende kwantitatieve resultaatgerichte indicatoren:

- Personeelsinzet per thema
- Personeelsinzet met en zonder doelgroep
- Aantal georganiseerde activiteiten per thema en activiteitensort
- Aantal beleidscontacten per thema
- Aantal beleidscontacten in verhouding tot de beleidscontacten met doelgroep per thema
- Aantal beleidsdossiers per thema
- Aantal vrijwilligers per thema
- Budgetten per thema
- Aantal deelnemers per thema en activiteitensort
- Aantal oplossingsactoren en partners per thema
- Aantal contactmomenten met oplossingsactoren en partners per thema
- Vormingsuren van medewerkers
- Anciënniteit van medewerkers

5.1.1. Invulling decretale personeelsformatie

De aan RIMO Limburg opgelegde personeelsformatie bedraagt 23,45 VTE. In 2015 realiseerden we 24,04 VTE, in 2016 24,24 VTE en in 2017 22,3. De bijdrage Maribel bedraagt in 2015 en 2016 telkens 0,8 VTE. In 2017 bedraagt deze 0,67 VTE.

Gemiddeld, gespreid over 3 opeenvolgende jaren, bedraagt de decretale personeelsformatie 23,52 VTE.

5.1.2. Personeelsinzet per thema en personeelsinzet met en zonder doelgroep

In het eerste jaar van het meerjarenplan 2016-2020 zette RIMO Limburg expliciet in op de thema's territoriale aandachtsgebieden, onderwijs, wonen en maatschappelijke dienstverlening. Daarnaast zijn er drie strategische acties, die transversaal aangepakt worden. De andere inzet is ondersteunend voor de werking van de gehele organisatie, zoals personeelsadministratie, directie, boekhouding, ...

De inzet van het aantal VTE blijft nagenoeg gelijk in vergelijking met 2016 met een kleine daling van 37,4 in 2016 naar 37,33 in 2017. In grote lijnen is ook de inzet op de verschillende strategische doelstellingen dezelfde, al zijn er hier en daar kleine verschuivingen te merken.

Het aantal VTE, actief bij territoriale aandachtsgebieden, blijft min of meer constant met 9,15. De inzet op het thema maatschappelijke dienstverlening blijft groot en groeit nog beperkt aan 14,51 VTE. Hier zien we het effect van de overeenkomst met het OCMW van Hasselt voor de werking en ondersteuning van Café Anoniem, waar we een extra inzet van 2,5 VTE op jaarbasis realiseren.

Opnieuw daalt de inzet op het thema wonen. We moeten als organisatie waakzaam zijn en voldoende inzet op het thema voorzien om de realisatie van de verschillende doelen mogelijk te maken. Pas in 2019 verwachten we dat het mogelijk is extra inzet te generen op het thema Wonen.

Meer dan 77 % van de personeelsinzet van RIMO Limburg wordt gerealiseerd in het rechtstreeks werken met de doelgroep. Hier is een stijging van 2 % te merken ten opzichte van 2016. De reden is de -tijdelijke- vermindering van het aantal VTE bij overhead, omwille van ziekte en tijdelijke loopbaanvermindering. De andere personeelsinzet is ondersteunend voor de eerstelijnsinzet, hetzij door administratieve ondersteuning, hetzij door tweedelijnswork dat gebaseerd is op het werken met de doelgroep of voorwaardenscheppend is hiervoor. Maatschappelijke dienstverlening telt van alle thema's het hoogste aandeel personeelsinzet zonder doelgroep: de oorzaak ligt hier in de ondersteuning van de verenigingen waar armen het woord nemen. Dit vraagt immers heel wat administratief werk, zoals boekhouding, vzw-administratie, ...

5.1.3. Aantal georganiseerde activiteiten per thema en activiteitensoort

Deze cijfers geven een beeld van het aantal unieke activiteiten, die in 2017 in de strategische acties georganiseerd werden. Belangrijk hierbij is voor ogen te houden dat niet het aantal activiteitmomenten zijn geteld.

De cijfers voor 2017 wijken niet sterk af van die van 2016, op enkele uitzonderingen na. Opvallend is:

- Het aantal groepssamenkomsten bij territoriale aandachtsgebieden stijgt van 190 in 2016 naar 240 in 2017. Er zijn twee projecten die hier aan bijdragen: het nieuwe project Wijk Up in Overpelt en het project Vlakveld, waar er sinds 2017 ingezet wordt op bewonersactiviteiten.
- Het aantal groepssamenkomsten bij de thema's territoriale aandachtsgebieden en maatschappelijke dienstverlening ligt hoog door de uitgebouwde basisvoorzieningen. Toch geven de cijfers een vertekend beeld van de realiteit. In een armoedevereniging die wekelijks 5 opendeurmomenten organiseert, telt dit als slechts 1 activiteit. Het aantal groepssamenkomsten bij wonen en onderwijs ligt dan weer laag. Dit is te wijten aan het feit dat deze projecten zich in de meeste gevallen niet enten op een basiswerking.
- Die trend stellen we ook vast bij onderwijs. Daar is er een stijging van meer dan 200% in het aantal georganiseerde groepssamenkomsten. Dit is voornamelijk toe te schrijven aan het

project Brede School dat in 2017 op volle snelheid kwam met een groot aantal buitenschoolse activiteiten.

- Bij het thema maatschappelijke dienstverlening is er een opmerkelijke stijging wat betreft het aantal vorming- en infomomenten. Hier speelt het project buurtgerichte zorg een rol: aan een snel tempo wisselen de vormingsmomenten voor vrijwilligers in de verschillende kerkdorpen zich af.
- Bij de transversale werking valt op dat leders stem telt zorgt voor een groei bij het aantal vormings- en infomomenten.

5.1.4. Aantal contactmomenten met oplossingsactoren en partners per thema, aantal beleidscontacten per thema en aantal oplossingsactoren en partners per thema

Alle gerichte, bedoelde en geagendeerde contacten met samenwerkingspartners waarmee we samenwerken om specifieke problemen of thema's aan te pakken én met oplossingsactoren waarmee we rond de tafel zitten om specifieke problemen aan te kaarten of oplossingen voor te stellen, worden geteld. Wanneer een overlegplatform agendapunten behandelt relevant voor de strategische acties, telt dit ook als contactmoment. Daarnaast zijn er nog vele andere contacten met deze actoren, die waardevol zijn in functie van de realisatie van de doelstellingen maar niet geregistreerd worden, zoals telefonische contacten, via mail, informele contacten, deelname van een partner of oplossingsactor aan een activiteit met de doelgroep, ...

De resultaten van 2017 liggen sterk in de lijn van die van 2016 en zijn vergelijkbaar. Enkele opvallende vaststellingen bij onze contacten met partners:

- Het aantal partners bij maatschappelijke dienstverlening daalt: het wegvallen van twee projecten (verdoken armoede in Beringen en het wijkgezondheidscentrum Hasselt) spelen een rol, naast de kleine verschuivingen, verspreid over de verschillende strategische acties.
- Bij wonen is er een opmerkelijke stijging van het aantal partners in vergelijking met 2016. Dit is te verklaren de strategische actie 'Kleinschalige woonvormen', waar een van de doelen is om een draagvlak van partners te installeren m.b.t. de problematiek. Aan de andere kant zien we ook bij de strategische actie 'Woonwagenwerk' een sterke stijging van het aantal partners. De opbouwwerker is nagenoeg de enige persoon met expertise op het werkkterrein en wordt dan ook vaak geconsulteerd door partners.
- Bij onderwijs zien we het positieve effect van de strategische actie 'Brede School'. Zowel het aantal partners als het aantal contactmomenten met partners steeg sterk in vergelijking met 2016.

5.1.5. Aantal beleidscontacten in verhouding tot de beleidscontacten met doelgroep per thema

De cijfers voor het aantal beleidscontacten met doelgroep blijven ook in 2017 onder het te verwachten niveau, ook al is er verhoudingsgewijs sprake van een lichte stijging van deze beleidscontacten bij de verschillende thema's. We zien een voorzichtige stijging van 10% in 2016 naar bijna 12% in 2017.

Het thema onderwijs blijft hier het zwakke broertje. Dit is gedeeltelijk te verklaren door de onderwijsgerelateerde strategische acties: de opbouwwerkers beïnvloeden het schoolteam voortdurend, maar nemen dit vaak alleen op zich omdat ze dagdagelijks werken in de schoolcontext. De expertise, die ze binnenbrengen, is vanzelfsprekend wel ingegeven door de doelgroepervaringen.

Ook in 2015 was dit issue al een aandachtspunt: het is opvallend hoe vaak opbouwwerkers beleidscontacten ontplooiën zonder de rechtstreekse betrokkenheid van de doelgroep. De strategie m.b.t. beleidscontacten moet meer op de voorgrond komen bij de begeleiding van de buurt- en opbouwwerkers. Beleidsbeïnvloeding moet een weloverwogen keuze zijn, of dit nu gebeurt met betrokkenheid van de doelgroep of niet. We hopen dat de zelfevaluatie in 2018 een beter licht werpt op mogelijke oorzaken.

5.1.6. Aantal beleidsdossiers per thema

In 2017 telden we 69 beleidsdossiers, waarvan 23 beleidsdossiers bij territoriale aandachtsgebieden, 27 bij maatschappelijke dienstverlening, 7 bij onderwijs en 7 bij wonen. Bij de transversale werking was er sprake van 5 beleidsdossiers.

We zien een stijging van het totaal aantal beleidsdossiers. Zowel kleine adviezen als goed uitgebouwde beleidsdossiers worden geregistreerd als beleidsdossier.

Daarnaast zijn er 15 beleidsdossiers in voorbereiding, die wellicht in 2018 zullen afgerond zijn.

Voor de beschrijving van de beleidsdossiers verwijzen we naar het hoofdstuk 5, waarin de voortgang van strategische acties omschreven wordt.

5.1.7. Aantal vrijwilligers per thema

De vrijwilligers geven actief mee vorm aan de activiteiten en de werking van RIMO Limburg: op inhoudelijk of praktisch vlak, bij de voorbereiding, uitvoering of opvolging van de werking, met tijdelijk of permanente inzet. We konden in 2017 rekenen op 205 vrijwilligers bij het thema territoriale aandachtsgebieden. 114 vrijwilligers staken de handen uit de mouwen bij het thema maatschappelijke dienstverlening, 7 vrijwilligers zetten zich in voor de projecten onderwijs en 54 vrijwilligers zetten zich voor de projecten wonen. Dat brengt het totaal op 380 vrijwilligers.

In een aantal projecten, die nauw aanleunen bij de lokale besturen of andere partners, zijn de vrijwilligers niet geregistreerd als vrijwilligers van RIMO Limburg, maar als vrijwilligers van de lokale besturen. Dat is vb. zo bij de projecten Buurtgerichte zorg, Café Anoniem en Brede school.

5.1.8. Budgetten per thema

Het werken aan maatschappelijke dienstverlening zit in de lift. Dit is ook merkbaar bij de lokale besturen, die steeds vaker middelen vrijmaken om hiermee aan de slag te gaan. Daarnaast blijft de gevoeligheid bij lokale besturen voor het verbeteren van de leefbaarheid van kwetsbare buurten groot. Dit vertaalt zich in de lokale convenanten, waarbij de expertise van RIMO Limburg wordt ingehuurd. De lokale besturen van Beringen, Genk en Houthalen-Helchteren nemen hierin het voortouw.

Meer duiding bij de cijfers:

- De lokale overheden leveren een grote financiële bijdrage aan het thema Maatschappelijke dienstverlening. Het OCMW Hasselt deed beroep op onze expertise voor het project Café Anoniem, de stad Beringen voor de projecten opbouwwerk jeugd en het OCMW Maasmechelen zet de steun aan SOMA ook in 2017 verder. We realiseren nieuwe inzet dankzij de overeenkomst met de gemeente Leopoldsburg voor een tijdelijk project rond vluchtelingen.
- Andere overheden dragen ook bij aan maatschappelijke dienstverlening: de provincie Limburg en SALK ondersteunen respectievelijk Trefpunt Armoede en Depot Margo. Beide subsidiebronnen droegen op vanaf 2018, wat betekent dat we voor de verderzetting van de

beide projecten andere wegen moeten bewandelen. Daarnaast konden we beroep doen op federale middelen van DBSF voor de realisatie van een project Digitale inclusie in Beringen.

- Bij de andere financieringskanalen zijn voornamelijk tijdelijke subsidiefondsen terug te vinden. We merken een daling voor het thema wonen door het voltooide project Maaslands Huis van de sociale bouwmaatschappij. Verder huren 4 verenigingen waar armen het woord nemen RIMO Limburg in en wordt de werking van Brede School bekostigd door middelen van vzw De Terrilling en de scholen in Beringen.

5.1.9. Aantal deelnemers per thema en activiteitensoort

De cijfers geven de deelnemersaantallen weer. De telling gebeurt op basis van het aantal deelnames. Het betreft dus niet de unieke deelnemersaantallen.

Enkele bijzonderheden:

- **Individuele contacten**

Het aantal bereikte personen via individuele contacten stijgt opnieuw sterk in vergelijking met 2016. Bij alle thema's is die stijging op te merken. Die stijging is het grootst bij maatschappelijke dienstverlening en is terug te brengen tot twee redenen. In de eerste plaats speelt de nieuwe strategische actie 'Vluchtelingen in Leopoldsburg' een rol, waar er via huisbezoeken outreachend wordt gewerkt naar de doelgroep. Verder zien we bij alle verenigingen waar armen het woord nemen een toename van het aantal individuele contacten in de basiswerking. Heel wat bezoekers vragen immers vertrouwelijke gesprekken met de medewerkers. Zij vormen een belangrijke toeleider naar gepaste hulp- en dienstverlening voor mensen met hulpvragen.

- **Werkgroepen**

Na een sterke stijging van het aantal bereikte doelgroepleden bij werkgroepen in 2016, merken we nu een dalende trend op (van 4027 deelnames in 2016 naar 2795 in 2017).

- De daling hier is het grootst bij het thema maatschappelijke dienstverlening, maar ook bij het thema wonen liggen de cijfers in dezelfde lijn.
- De daling bij maatschappelijke dienstverlening is te verklaren door het wegvallen van de voorbereidingen van de theatervoorstelling bij Ons Centrum (die in 2016 net zorgde voor een sterke stijging).
- Bij wonen is de daling te verklaren door het feit dat twee woonprojecten in territoriale aandachtsgebieden bezig zijn met afronding. De voornaamste doelstellingen zijn hier behaald.

- **Groepssamenkomsten**

- De deelnemersaantallen liggen grotendeels in de lijn van vorig jaar.
- Een sterke stijging is waarneembaar bij het thema onderwijs: de toonmomenten bij Ukelila en activiteiten bij Brede school zorgen voor grote deelnemersaantallen.

- **Vorming en infomomenten**

- De deelnemersaantallen aan vorming en infomomenten zaten in 2017 in stijgende lijn bij alle thema's met uitzondering van territoriale aandachtsgebieden. Bij wonen, onderwijs en transversaal is de stijging opmerkelijk.
- Bij wonen liggen de Erfgoeddag woonwagenwerk en diversiteitsworkshops aan de basis. Bij onderwijs zien we een grote stijging dankzij een goede registratie van het aantal kinderen dat deelneemt aan muzieklessen op school via het project Ukelila (dit werd voorheen niet opgenomen in de registratie). De transversale werking focust stilaan op de komende

gemeenteraadsverkiezingen bij leders stem telt, zodat het aantal activiteiten hier toeneemt.

5.1.10. Vormingsuren van medewerkers

Het aantal uren formele vorming daalt in vergelijking met 2016. In 2017 telden we in totaal 802 uren vorming en opleiding. 30 medewerkers volgden één of meerdere uren formele vorming.

Daarnaast zette nagenoeg elke medewerker (43 in totaal) via informele vorming in op zijn of haar professionele ontwikkeling. In totaal werden 757 informele vormingsuren geteld in 2017.

5.1.11. Anciënniteit van medewerkers

RIMO Limburg kan rekenen op de inzet van personeelsleden, die heel wat ervaring bezitten. De groep personeelsleden met een anciënniteit van 25 jaar of meer ligt bijzonder hoog. De gemiddelde anciënniteit voor RIMO Limburg bedraagt 237 maanden oftewel 19 jaar en 9 maanden.

5.2. KWALITATIEVE INDICATOREN

5.2.1. Beschrijving van beleidsdossiers

Zowel kleine adviezen als goed uitgebouwde beleidsdossiers worden geregistreerd als beleidsdossier. Beleidsadviezen zijn uiteenlopend van aard en komen tot stand in relatie tot de doelgroep. Opbouwwerkers putten uit hun ervaringen en verhalen van de doelgroep om advies te verlenen aan oplossingsactoren. Effectieve beleidsdossiers komen tot stand met participatie van de doelgroep in opbouw van het dossier.

Voor de beschrijving van de beleidsdossiers verwijzen we naar het hoofdstuk 5, waarin de voortgang van strategische acties omschreven wordt. De beknopte omschrijvingen van de beleidsdossiers kunnen pas op een juiste manier geïnterpreteerd worden als ze samen met de context van de strategische actie in kwestie gelezen worden.

5.2.2. Beschrijving van lokale partnerschappen

Naast een aantal strategische acties, die de draagwijdte van één gemeente overstijgen, is RIMO Limburg actief met een (lokale) strategische actie in 16 Limburgse gemeenten. In elke gemeente onderhoudt de organisatie goede contacten met het lokale beleid en wordt het partnerschap beschreven in een overeenkomst. Dat partnerschap is sterk afhankelijk van context en kan zowel louter inhoudelijke als financiële aspecten bevatten.

De opvolging van deze partnerschappen gebeurt door regelmatig onderling overleg tussen RIMO Limburg en het desbetreffende lokale bestuur. Op basis hiervan wordt, indien nodig, het partnerschap bijgestuurd.

#	Gemeente	Bestuur	Inhoud
1	Beringen	Stad	<ul style="list-style-type: none"> • De realisatie van buurtwerk in 4 buurten (Tuinwijk Beringen-Mijn, Steenveld, Wijerdijk, De Posthoorn) • De inzet van een opbouwwerker Jeugd in Beringen • Ter beschikking stellen van middelen voor buurtbeheer

2	Genk	Stad	<ul style="list-style-type: none"> De realisatie van buurtwerk in 4 buurten (Termien, Kolderbos, Vlakveld, Waterschei)
3	Halen	OCMW	<ul style="list-style-type: none"> De realisatie van buurtgerichte zorg in de gemeente
4	Hamont-Achel	OCMW	<ul style="list-style-type: none"> De realisatie van buurtgerichte zorg in de gemeente
5	Hasselt	Stad	<ul style="list-style-type: none"> De inzet van een onderwijsopbouwwerker in Runkst
		OCMW	<ul style="list-style-type: none"> De uitbouw van Café Anoniem als geïntegreerde basisvoorziening
6	Hechtel-Eksel	OCMW	<ul style="list-style-type: none"> De aanpak van verdoken armoede
7	Houthalen-Helchteren	Gemeente	<ul style="list-style-type: none"> De realisatie van de strategische actie 'Meulenberg'
8	Kinrooi	OCMW	<ul style="list-style-type: none"> De realisatie van buurtgerichte zorg in de gemeente
9	Leopoldsburg	Gemeente	<ul style="list-style-type: none"> De inzet van een onderwijsopbouwwerker in Leopoldsburg De realisatie van de strategische actie 'Vluchtelingen in Leopoldsburg'
10	Lummen	OCMW	<ul style="list-style-type: none"> De realisatie van buurtgerichte zorg in de gemeente
11	Maaseik	OCMW	<ul style="list-style-type: none"> De realisatie van buurtgerichte zorg in de gemeente
12	Maasmechelen	OCMW	<ul style="list-style-type: none"> De uitbouw van Trefpunt SOMA als vereniging waar armen het woord nemen
13	Neerpelt	OCMW	<ul style="list-style-type: none"> De realisatie van buurtgerichte zorg in de gemeente
14	Overpelt	OCMW	<ul style="list-style-type: none"> De realisatie van buurtgerichte zorg in de gemeente De realisatie van de strategische actie 'Wijk-Up Overpelt'
15	Sint-Truiden	OCMW	<ul style="list-style-type: none"> De realisatie van de strategische actie 'Onder Ons'
16	Tongeren	OCMW	<ul style="list-style-type: none"> De realisatie van de strategische actie 'Paspoel' De uitbouw van De Nieuwe Volksbond als vereniging waar armen het woord nemen

Naast deze lokale besturen zal in 2018 ook buurtgerichte zorg uitgebouwd worden in Peer en Bocholt. In 2018 zullen er ook overeenkomsten afgesloten worden met lokale besturen voor de werking van Depot Margo. Dat brengt het totaal aantal gemeenten met een samenwerkingsverband in april 2018 alvast op 29 lokale besturen.

5.2.3. Beschrijving doelgroepbereik

De analyse en rapportage omtrent onvoldoende bereikte doelgroepen en de daartoe opgezette acties maakt deel uit van de zelfevaluatie, die halfweg het meerjarenplan uitgevoerd zal worden. Hieromtrent zijn er momenteel geen gegevens beschikbaar.

5.2.4. Beschrijving communicatieacties

Nr.	Communicatieactie	Omschrijving/resultaat	Datum
1	www.rimo.be	Website met wekelijks actueel nieuws uit de projecten en vaste inforubrieken	continu
2	RIMO-magazine	Tijdschrift dat verspreid wordt onder beleidsverantwoordelijken, veldwerkers en partnerorganisaties. Digitaal beschikbaar via de website. Thema's 2017: geestelijke gezondheidszorg voor mensen in armoede, jaaroverzicht 2016 en vooruitblik 2017, buurtgerichte zorg en armoedeverenigingen schrijven beleidsdossier over gezondheidszorg	4x/jaar
3	RIMO-flyer	Beknpte voorstellingsfolder van de organisatie. Verspreiding via studiedagen, persconferenties, lezingen, persoonlijke contacten ...	continu
4	RIMO-voorstellingsfolder	Uitgebreide voorstellingsfolder van de organisatie. Verspreiding via studiedagen, persconferenties, lezingen, persoonlijke contacten ...	continu
5	Organisatiepagina op Facebook	Facebookpagina met actueel nieuws uit de projecten en de sector	continu
6	Organisatiepagina op Twitter	Twitterpagina met actueel nieuws uit de projecten en de sector	continu
7	YouTube-kanaal RIMOLimburgvzw	Verzameling van alle filmpjes van en over RIMO Limburg	continu
8	Goednieuwskrant HBVL	Wekelijks verschijnt er een goednieuwskrant bij HBVL. Hierin verschijnen regelmatig nieuwsberichten over de RIMO-projecten.	continu
9	HBV <gemeente>	Elke gemeente heeft een eigen HBV-pagina op de website van HBVL. Opbouwwerkers, buurtwerkers en vrijwilligers dienen regelmatig foto's en nieuwsberichten in over de projecten. Wekelijks verschijnt er een HBV <gemeente> - krantje als bijlage bij HBVL met een selectie van de online nieuwsberichten.	continu
10	Artikel - HBvL	Niemand gaat graag met honger slapen - Leopoldsburg	03/01/2017
11	Artikel - Kerk en Leven	Een buiging van ons voor hen – Mine Dalemans en Ingrid Dullens maken fotoboek over mensen in armoede	18/01/2017
12	Artikel - HBvL	Gemeenschapsmunt moet burgerparticipatie verhogen – Limburg krijgt eigen munt: LimbU - Hasselt	04,05/02/2017
13	Artikel - HBvL	De Terrilling leert kinderen nieuwe talenten ontdekken – Beringen	14/02/2017
14	Artikel - De Week	Duo Plus vecht tegen vereenzaming bij senioren – Paal	08/03/2017
15	Artikel - HBvL	Rotondeboom Meulenberg is bijna klaar – Houthalen-Helchteren	10/03/2017
16	Artikel - Nieuwsblad	Rotondeboom Meulenberg is bijna klaar – Houthalen-Helchteren	10/03/2017
17	Artikel - Visie	Betaalbaar wonen voor iedereen – lokale besturen en woonactoren denken na over alternatieven	24/03/2017
18	Artikel - HBvL	Kunst kan Meulenberg optillen – bubbels voor Youssef Hajam	11/04/2017
19	Artikel - Weliswaar	De hulpverleners komen naar je toe – met de deur in huis	apr/mei 2017
20	Artikel - Kerk en Leven	'De Sink' in Meulenberg werd ingehuldigd	31/05/2017

21	Artikel - HBvL	Het laatste woord – Peter Meeuwissen – Siempre hay proqué vivir	05/05/2017
22	Artikel - HBvL	Inwoners Meulenberg plaatsen gigantisch kunstwerk op rotonde	22/05/2017
23	Artikel - Nieuwsblad	Enorm kunstwerk op rotonde – Houthalen-Helchteren	22/05/2017
24	Artikel - In en Om	Kunstwerk symbool voor dynamiek en samenhang Meulenberg	Juni 2017
25	Artikel - internetgazet	Liesbeth Geybels: van toerisme naar RIMO	12/07/2017
26	Artikel - Nieuwsblad	Directeur Stef Vandebroek geeft fakkel door aan Liesbeth Geybels	07/07/2017
27	Artikel - HBvL	Ex-dakloze zelf achter de toog in café Anoniem – Opeens ben je een derderangsmens – Hasselt	22,23/07/2017
28	Artikel - HBvL	Desnoods bakken we weer wafels – RIMO krijgt vrijdag nieuwe directeur	29/08/2017
29	Artikel - HBvL	De Terriling sluit week vol activiteiten af met zomerfeest	21/08/2017
30	Artikel - HBvL	Vzw voor naschoolse activiteiten organiseert zomerweek in Beringen-Mijn	22/08/2017
31	Artikel - internetgazet	Depot Margo - Opglabbeek	23/09/2017
32	Artikel - internetgazet	Europaschool gaat weer van start met Ukelila	26/09/2017
33	Artikel - HBvL-online	Nood aan Europees jaar tegen voedselverspilling – Sint-Truiden	29/09/2017
34	Artikel - HBvL	Het laatste woord – Geert Haesevoets – vaert wel ende levet scone	13/10/2017
35	Artikel - internetgazet	Ieders Stemt Telt – Beringen	16/10/2017
36	Artikel - internetgazet in verschillende Limburgse gemeenten	IST – Samenlevingsopbouw RIMO Limburg lanceert, samen met tal van andere partners, de campagne 'Ieders Stem telt'	16/10/2017
37	Artikel - HBvL	Werelddag van verzet tegen armoede – Hasselt	16/10/2017
38	Artikel - internetgazet	Verzet tegen extreme armoede – Houthalen-Helchteren	17/10/2017
39	Artikel - Visie	Werelddag tegen verzet tegen armoede – ACV-Limburg fakkelt... jij ook?	17/10/2017
40	Artikel - HBvL	PVDA Genk en OnderOns voeren actie tegen armoede	17/10/2017
41	Artikel - HBvL	700 Limburgse stappen mee in fakkeltocht tegen armoede	18/10/2017
42	Artikel – Kerk en Leven	Basisbehoeften te duur? Café Anoniem in Hasselt biedt maaltijden en dagopvang aan daklozen	18/10/2017
43	Artikel - HBvL	Geen bad en brood voor daklozen in weekend – OCMW herbekijkt winteropvang na klacht Trawanten	04,05/11/2017
43	Artikel - HBvL	Duwtje in de rug om gedrag wat te sturen – Limburgse gemeenschapsmunt belonen voor positief gedrag	04,05/11/2017
44	Artikel - internetgazet	Benefietconcert voor Ukelila – Houthalen-Helchteren	03/12/2017
45	Artikel - internetgazet	Ik ben moe gevochten	07/12/2017
46	Artikel - HBvL	Op stap met de verpleger voor daklozen: van nagels knippen tot ontstoken wonden verzorgen – Hasselt	23/12/2017
47	Artikel - HBvL	Hendrik Van Veldeke ziet geslaagd geefplein	16/12/2017

6. STRATEGISCHE ACTIES

6.1. THEMA TERRITORIALE AANDACHTSGEBIEDEN

Strategische doelstelling

Er is een maatschappelijke versterking van kwetsbare bewoners in territoriale aandachtsgebieden.

Operationele doelstellingen

1. De grondrechten van kwetsbare bewoners zijn beter toegankelijk door een aangepast aanbod.	Ongewijzigd
2. Bewoners voelen zich thuis in hun woonomgeving.	Ongewijzigd
3. De leefomgeving krijgt vorm en wordt beheerd met en door bewoners.	Ongewijzigd

Strategische acties

1. De Posthoorn in Beringen	Op schema
2. Kolderbos en D'lerd in Genk	Op schema
3. Meulenberg in Houthalen-Helchteren	Op schema
4. Paspoel in Tongeren	Op schema
5. Steenveld in Beringen	Op schema
6. Termien in Genk	Op schema
7. Tuinwijk Beringen-Mijn in Beringen	Op schema
8. Vlakveld in Genk	Op schema
9. Waterschei in Genk	Op schema
10. Wijerdijk in Beringen	Op schema
11. Wijk Up in Overpelt	Nieuw
12. Winterslag in Genk	Op schema

6.1.1. De Posthoorn in Beringen

Probleemstelling

Het woonerf Posthoorn (Waterstraat) in Beringen vertoont een structurele kwetsbaarheid door het voortdurend verloop van de meest draagkrachtige huurders, wat nefast is voor de vitaliteit van de wijk. Het verloop is te wijten aan de problematische woonomstandigheden: woningen met structurele bouwtechnische gebreken, moeilijke communicatie met het Vlaams Woningfonds (VWF), een grauwe woonomgeving met weinig groen en privacy, rondhangende jongeren, beperkte interculturele contacten, onveiligheidsgevoelens, ...

De Posthoorn kent een heel kwetsbare bevolking. Meer dan 90% is van allochtone origine. De Turken zijn de grootste groep (ca. 50%). Veel gezinnen verkeren in financiële problemen, hebben weinig draagkracht en weinig sociale vaardigheden. De vrouwelijke nieuw- en oudkomers zijn bijzonder kwetsbaar gezien de sterke sociale controle, hun beperkt sociaal netwerk en de segregatie.

Algemene doelstelling

Met een integraal leefbaarheidsplan dat met bewonersparticipatie tot stand komt, willen we de sociale samenhang in de wijk versterken over de sociologische breuklijnen heen en de beleids- en maatschappelijke participatie van de bewoners versterken.

Participatie

Er is een vrouwengroep opgericht die maandelijks samenkomt om de maatschappelijke participatie van de vrouwen te versterken, o.m. via uitstappen en educatief met hen aan de slag te gaan (o.a. rond brede school en buurtleergroep in de wijk). De vrouwen nemen ook deel aan activiteiten van de buurtwerking zoals ontbijt, ontspanning en organisatie van een buurtfeest. Een 15-tal kinderen komt regelmatig naar de huiswerkbegeleiding in het buurthuis. Enkele jongeren helpen als vrijwilliger in de kinderwerking van de stad.

Kern beleidsadviezen

- Sportparticipatie: zie SA jeugdopbouwwerk Beringen

Politieke resultaten

In het wijkteam (maandelijks overleg tussen RIMO, stad, politie en Vlaams Woningfonds) worden diverse wijkproblemen (bijv. veiligheidsproblemen, overlast, ...) kort opgevolgd en aangepakt, en informeren de partners elkaar over hun plannen.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met de stad Beringen.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de stad Beringen, lokale verenigingen, Vlaams woningfonds, Weerstand Koersel, KVK Beringen, politie, OCMW, ...

6.1.2. Kolderbos en D'Ierd in Genk

Probleemstelling

Kolderbos is een multiculturele, sociale woonwijk ten zuiden van Genk-centrum. De wijk telt 74 appartementsblokken en een 400-tal gezinswoningen met zo'n 3000 bewoners. D'Ierd is een kleinere wijk gelegen tussen de wijken Kolderbos en Vlakveld. In de 98 woningen wonen een 300-tal bewoners. In beide wijken is er weinig sociale samenhang en treedt er vereenzaming op. Kolderbos kent verschillende allochtone en parochiale verenigingen en professionele organisaties. Maar de onderlinge interculturele contacten zijn beperkt en sommige bewoners vinden weinig tot geen aansluiting. Daarnaast is er een groot verloop waardoor de bewoners minder betrokken zijn bij de buurt. Ook de kennis van de Nederlandse taal is soms erg beperkt. Tot slot wordt de inspraak en betrokkenheid van de lokale bewoners gemist bij wijkgebonden beleidsmaatregelen.

Algemene doelstelling

Het buurtwerk wil de sociale samenhang en het intercultureel leven in de wijk versterken zodat er een verhoogde wijkbinding en een versterkte communicatie tussen de lokale actoren tot stand komen. Daarnaast willen we de bewoners versterken en ondersteunen om deel te kunnen nemen aan de samenleving. Bij wijkgebonden beleidsmaatregelen stimuleren we inspraak en betrokkenheid van bewoners.

Participatie

Bewoners participeren op verschillende gebieden. Bewoners nemen deel aan activiteiten of vormingen, georganiseerd door vrijwilligers en ondersteund door het buurtwerk of in samenwerking met andere organisaties vb. Engelse lessen, workshops tablet... Door huisbezoeken of bevragingen wordt er op zoek gegaan naar behoeften van bewoners en trachten we daar op in te spelen vb. huisbezoeken nieuwkomers, vraag naar EHBO en verdedigingstechnieken... Door terugkerende activiteiten, straatbabbels en contacten wordt er gepolst naar meningen en ideeën en kunnen die samen met bewoners worden uitgewerkt vb. seizoensbabbels, project groene vingers, extra aandacht voor Hooiweg 105/ Hondsbos 6, ...

Kern beleidsadviezen

- Aandacht voor regelmatig vrouwenzwemmen in Genk.
- Een positief accent aan de Hondsbos 6 geven en het samenleven trachten te bevorderen in deze blok door een sociaal artistiek project met kunstenaar. Kan eventueel worden vervolgd aan de Hooiweg 105.

Politieke resultaten

- Er is een bereidheid van de stad om een moment per week vrouwenzwemmen te organiseren in Genk.
- De stad en Nieuw dak adviseren positief om het kunstenproject aan de Hondsbos 6 uit te voeren.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met de stad Genk.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de stad Genk, OCMW Genk, Nieuw Dak, Europaschool, straathoekwerk, Turkse moskee, lokale verenigingen, Gigos Genk Zuid, opvoedingswinkel, Instapje, ...

6.1.3. Meulenberg in Houthalen-Helchteren

Probleemstelling

De wijk Meulenberg in Houthalen-Helchteren is een kansarme migrantenwijk waar de verschillende bevolkingsgroepen op eilandjes naast elkaar leven. De 3000 bewoners tellende wijk kent een grote groep maatschappelijk kwetsbare bewoners van wie de sociale grondrechten bedreigd worden (wonen, participatie, dienstverlening, cultuur en vrije tijd). Dit leidt tot vele gezins- en maatschappijgebonden problemen. Andere problemen zijn rondhangende jongeren op straat en vereenzaamde ouderen.

Ondanks het groene karakter van de kwetsbare wijk Meulenberg is er ook sprake van verloedering op bepaalde plekken door gebrekkig onderhoud, sluikstorten en verwaarlozing. De wijk telt heel wat van deze verwaarloosde hoeken, stegen en speelpleinen. Bewoners zijn nauwelijks betrokken op de woonomgeving.

Algemene doelstelling

We willen de sociale samenhang in Meulenberg versterken over de sociologische breuklijnen heen, en de beleids- en maatschappelijke participatie van bewoners versterken met het oog op een betere toegang tot de grondrechten wonen, cultuur, vrije tijd, dienstverlening en participatie.

Participatie

Bewoners participeren op veel verschillende niveaus in Meulenberg. Bewoners zijn bevraagd naar hun mening en gebruik van het speelplein, werken mee aan de realisaties van upcycling Meulenberg, schilderen en lassen mee. Mama's organiseren en stellen zelf activiteiten voor, voor mama's en kinderen. Bewoners werken mee aan de communicatiekanalen zoals de buurtkrant, invulling en verdeling. Bewoners spreken bezorgdheden uit naar het beleid op kleinschalige buurtbijeenkomsten.

Kern beleidsadviezen

- Teamleden zetelen in diverse beleidsorganen van de gemeente, waar ze expertise en beleidsadviezen binnenbrengen vanuit de praktijk: armoedeplatform, kinderarmoedeconferentie, 17 oktober, overleg lokale afsprakennota.
- Rotondekunst: fase 2 van de opleiding is goedgekeurd.
- Upcycling Meulenberg: wandeling langs de gerealiseerde projecten met partners, beleid en bewoners met vraag om verder te blijven investeren in Meulenberg. Er is een film gemaakt en getoond aan beleid en partners over de resultaten van het Upcycling-project.
- Speelplein gagestraat: bewoners hebben plan voor speelplein voorgelegd aan schepen.

Politieke resultaten

- De sink van Meulenberg (rotondekunstwerk) staat er!
- Het buurthuis is verbouwd: het lokaal bestuur doet een investering in onze accommodatie.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met de gemeente Houthalen-Helchteren.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de gemeente en OCMW Houthalen-Helchteren, lokale verenigingen, cultuurcentrum Casino, opvoedingswinkel, Stebo, Kempisch Tehuis, jeugdwelzijnswerk Meulenberg, TIKB, ...

6.1.4. Paspoel in Tongeren

Probleemstelling

Paspoel 2 is een sociale woonwijk in de stad Tongeren. Er wonen 459 personen in de 192 huurappartementen (3 appartementsblokken) en 27 huurwoningen.

Deze wijk heeft sinds een aantal jaren te kampen met allerlei leefbaarheidsproblemen. Ook zijn er grote veranderingen op til. Zo worden de 3 appartementsblokken in de komende jaren afgebroken en vervangen door nieuwe appartementsgebouwen.

Algemene doelstelling

Het doel is inzetten op bewonersparticipatie en samen met de bewoners en met relevante partnerorganisaties en oplossingsactoren acties ondernemen om de leefbaarheidsproblemen in de wijk aan te pakken.

Participatie

Er is een werkgroep met vrijwilligers die verschillende activiteiten organiseren om betrokkenheid tussen bewoners te realiseren. Zij gaan ook in overleg met Woonzo en geven advies bij verschillende concrete vragen waar Woonzo mee vast zit. Zij nemen ook initiatief om de leefbaarheid aan te kaarten bij verschillende instanties en doen zelf ook moeite om deze te verbeteren.

Kern beleidsadviezen

- Inrichting zaal buurtgerichte werking: vanuit het buurtwerk werden de wensen van de bewoners over de nieuwe buurtlocatie overgemaakt aan de bouwmaatschappij.
- Conceptnota 'Op wielekes' is uitgewerkt, waarin de nood aan een fietsdeelsysteem wordt omschreven.

Politieke resultaten

- Woonzo heeft gekozen om een zaal voor buurtgerichte werking te integreren in de nieuwe appartementsgebouwen van Paspoel.
- Het Sociaal huis heeft toestemming gegeven om Op wielekes verder uit te werken tot een duurzaam project in samenwerking met verschillende partners bij de Stad Tongeren.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met stad Tongeren en sociale huisvestingsmaatschappij Woonzo.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de stad Tongeren (jeugddienst, GASambtenaar, dienst Milieu) en De semper, Tongeren, De Schakelaar, Open School, ...

6.1.5. Steenveld in Beringen

Probleemstelling

Steenveld is een kansarme en kinderrijke sociale woonwijk in Beringen met twee wijkdelen: Oud- en Nieuw-Steenveld. In Nieuw-Steenveld wonen veel allochtone (vooral Turkse) bewoners. De bevolking van Oud-Steenveld is gemiddeld veel ouder en blanker, en ervaart de instroom van allochtonen als een bedreiging, wat latente spanningen veroorzaakt tussen de wijkdelen.

Steenveld heeft een negatief imago. De woningen zijn van zeer matige kwaliteit. Zwerfvuil en sluikstorten zijn hardnekkige problemen. Het verantwoordelijkheidsgevoel van de bewoners op het vlak van openbare ruimte en openbaar groen is klein. De scholingsgraad is erg laag. Veel kinderen hebben een taalachterstand, wat hun kansen op een succesvolle schoolcarrière ernstig belemmert. Heel wat ouders voelen zich onzeker in hun taak als opvoeder.

Algemene doelstelling

We willen de sociale samenhang van de wijk versterken over de breuklijnen heen en de maatschappelijke en beleidsparticipatie van de bewoners verbeteren. Verder willen we de woonomstandigheden verbeteren: zowel de woonkwaliteit, -omgeving als het samenleven.

Participatie

- Ondersteuning vrijwilligersteam Steenveld voor activiteiten georganiseerd op wijkniveau en wijkoverschrijdend
- Uitbreiding vrijwilligers team door diversiteit
- Inzet op de meest kwetsbaren door outreachend werken en verzamelen signalen
- Informeren, signaleren en doorverwijzing

Kern beleidsadviezen

- Nieuwe manier van werken voor JWW in samenwerking met buurtwerking

Politieke resultaten

Na advies experimenteert het stedelijk jeugdwerkwijnsnetwerk met een andere aanpak.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met stad Beringen.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de stad en OCMW Beringen, Kantonnale Bouwmaatschappij, Vooruitzien, VDAB, CLB, CAD, Sint-Vincentius, ...

6.1.6. Termien in Genk

Probleemstelling

Nieuw-Termien is een sociale woonwijk dicht bij het centrum van Genk, met zo'n 2200 inwoners. Het samenleven tussen de oudere, veelal autochtone bewoners en de grote, jonge en voornamelijk islamitische gezinnen die er de laatste jaren zijn komen wonen, vormt er een uitdaging. De sociale huisvestingsmaatschappij Nieuw Dak gaat bovendien de komende jaren 124 seniorenduplexen renoveren, waarbij sociale huurders gedurende een aantal maanden uithuizig zijn.

Algemene doelstelling

Het buurtwerk stimuleert ontmoetingen en versterkt de gemeenschappelijke wijkidentiteit. Daarnaast volgt het buurtwerk de renovaties op en wil het participatie van buurtbewoners in dit proces stimuleren. Zo kan een constructieve dialoog tussen bewoners en beleidsdiensten ontstaan in functie van de wijkbelangen.

Participatie

- **Informaatjes:** In samenwerking met SHM Nieuw Dak is er een participatietraject opgestart onder de noemer van ambassadeurs. De SHM begon met een grootschalig participatietraject met alle huurders. Hieruit kwam een voorstel voor ambassadeurs. Deze ambassadeurs staan present voor de huurders in het renovatieproject. Om dit praktisch te organiseren heeft het buurtwerk in samenwerking met de maatschappelijk werker van de Nieuw Dak de "Informaatjes" opgestart en een traject afgelegd.
- **Ondersteuning bewonersgroepen:** Een aantal bewonersgroepen werden ondersteund tijdens wijkfeesten (Oktoberfest, kerstmarkt, garageverkoop, nieuwjaarsreceptie).
- **Brede leer- en leefomgeving:** Tijdens dit project werden verschillende mensen en kinderen uit de wijk betrokken om hun talenten in te zetten in samenwerking met verschillende partners.
- **Actieve ladies:** De vrouwengroep heeft 1 ontbijt georganiseerd voor de wijk.

Kern beleidsadviezen

Renovaties van de sociale huisvestingsmaatschappij worden opgevolgd en contactmomenten met buurtbewoners worden onderhouden.

Politieke resultaten

In samenwerking met Stad Genk, Gigos en Nieuw Dak is er ingezet op de week van de verbondenheid. Samen hebben we een activiteit georganiseerd waar de werkers van deze organisaties vlot aanspreekbaar waren voor aanwezigen. Daarnaast wordt het speelplein aangepast aan de noden van de wijk.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met stad Genk.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de stad en OCMW Genk, Nieuw Dak, Basiseducatie, basisschool De Schom, vrouwencentrum, Gigos, CVO, ...

6.1.7. Tuinwijk Beringen-Mijn in Beringen

Probleemstelling

In Beringen-Mijn zijn driekwart van de bewoners van niet-Belgische herkomst. De omgevingstaal is het Turks. Turkse media, de president en het leven in het moederland staat centraal. De meest achtergestelden voelen zich veilig in deze cocon. De bewoners hebben beperkte en eerder homogene, informele sociale netwerken. Door beperkte onderlinge contacten tussen bevolkingsgroepen vervreemden mensen van elkaar en van hun buurt. Dit werkt vereenzaming, racisme, polarisering en deculturatie in de hand.

De meest achtergestelden, alleenstaanden, eenoudergezinnen en nieuwkomers leven geïsoleerd en hebben weinig mogelijkheden kennis te vergaren. Zij ervaren drempels. De kenniskloof groeit. Sterkere gezinnen trekken weg. Door hun grote kwetsbaarheid leven de bewoners van dag tot dag en maken ze weinig toekomstplannen. Ze geloven niet dat ze hun lot in eigen handen hebben. Diverse instanties en scholen kunnen de bewoners van Beringen-Mijn moeilijk bereiken. Bewoners klagen bovendien over hun woonomgeving en worden niet stelselmatig betrokken bij werken en veranderingen in de buurt.

Algemene doelstelling

We willen de bewoners bewust maken van de eigen (ontwikkelings)mogelijkheden en de sociale samenhang in de wijk versterken over de sociologische breuklijnen heen. Op politiek vlak willen we ervoor zorgen dat diensten en organisaties betere aansluiting vinden bij de meest achtergestelden.

Participatie

Bewoners werden betrokken in het buurtplatform. Er is bereidheid gecreëerd bij ambtenaren om een beleidsvisie voor Beringen-Mijn op lange termijn uit te werken. Een stuurgroep werd opgericht. Ook bewonersparticipatie is hierin opgenomen.

Kern beleidsadviezen

- Vakgebied mode: Samen met LBC-CVO werd een voorstel uitgewerkt om een modeopleiding te organiseren op niveau van de wijk.
- Visie rond drempels tot participatie aan vrije tijd is uitgewerkt.
- Voedselbedeling in Beringen: de pijnpunten werden blootgelegd en besproken met de betrokken partners.
- De opbouwwerker neemt deel aan verschillende lokale overlegplatforms waar expertise en beleidsadvies wordt binnengebracht, vb. scholen en inrichting nieuwe school

Politieke resultaten

- In de plannen van de nieuwe school op Be-Mine is rekening gehouden met het polyvalent gebruik van de lokalen.
- De voetbalkooi en speeltoestellen op het Eeuwfeestplein zijn geplaatst.
- Het LBC-CVO & Basiseducatie doen terug in de buurt laagdrempelige activiteiten.
- De stad erkent dat er werk aan de winkel rond de voedselbedeling in Beringen. Niet iedereen wordt momenteel bereikt.
- Samen met de stad werkt RIMO Limburg verder aan een beleidsvisie voor Beringen-Mijn op lange termijn. Er is bij de ambtenaren bereidheid om gebouwen die leegkomen een sociale invulling te geven die de buurt ten goede komt. De buurt wordt stilaan niet meer als verloren beschouwd. Er wordt terug nagedacht om met maatregelen de buurt op te versterken. Meerdere initiatieven met bewoners (paleo, hotspots, stuurgroep) werden genomen. Daarbij

groeit het besef om dat samen met partners en in samenspraak met bewoners verder uit te werken.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met de stad Beringen.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de stad Beringen, wonen, Reval, basisscholen Mozaïek en De Horizon, Turkse Unie, de Gezinsbond, De Draaischijf, Inzetje, Sint-Vincentius, OCMW Beringen, Kind en Taal, ...

6.1.8. Vlakveld in Genk

Probleemstelling

Vlakveld is een sociale woonwijk met ongeveer 1188 inwoners. De wijk is gesitueerd tussen het centrum en Kolderbos. In de wijk is een grote verschuiving merkbaar tussen de oudere bewoners en de nieuwe gezinnen in de wijk. Naarmate de jaren is de wijk op vlak van multiculturaliteit enorm veranderd. Er zijn voornamelijk gezinnen met Turkse origine in de wijk komen wonen. Dit zorgt voor wrevel tussen de bewoners.

Algemene doelstelling

Het buurtwerk wil de leefbaarheid en de sociale samenhang in de buurt versterken via interculturele activiteiten en contacten. Daarnaast streeft het buurtwerk een constructieve dialoog tussen bewoners en beleidsdiensten in functie van de wijkbelangen.

Participatie

In het voorjaar is er een brainstorm moment gehouden voor bewoners van Vlakveld. We zijn vertrokken vanuit de analyse en met bewoners gekeken waar dat ze zich op in wilden zetten. Er was vooral vraag naar meer sociale contacten tussen bewoners. Daarop zijn er in augustus verschillende momenten petanque doorgegaan georganiseerd door een vrijwilliger. Daarnaast werd er een flyer verstuurd met de vraag als er bewoners interesse hebben in een hondenweide. Ten slotte is er een werkgroep ontstaan om een nieuwjaarsreceptie te organiseren in de wijk.

Het Vlakveldplein gesitueerd in het midden van de wijk wordt heraangelegd. Samen met Stad Genk wijkontwikkeling en jeugdendienst is er een participatietraject op poten gezet voor de bewoners van Vlakveld. Er is een tekening ontworpen en deze wordt aan de wijk voorgesteld.

Kern beleidsadviezen

- Er is een analyse gemaakt op basis van huisbezoeken en groepssamenkomsten. Hieruit zijn verschillende suggesties voorgekomen en deze zijn voorgesteld aan het beleid.
- Omwille van het participatietraject van het Vlakveldplein zijn er verschillende suggesties gegeven in het kader van de aanpak.

Politieke resultaten

Er is een mogelijkheid geweest waar dat de analyse en bevindingen besproken zijn op een vergadering van sociale zaken van de stad Genk.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met stad Genk.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de stad en OCMW Genk, SHM Nieuw Dak, Gigos, vrouwencentrum, CVO...

6.1.9. Waterschei in Genk

Probleemstelling

Waterschei is een multiculturele tuinvijk, gelegen in Genk. Interculturele contacten beperken zich in Waterschei vaak tot die met de eigen burens waardoor er vooroordelen over elkaars cultuur blijven heersen. Daarnaast speelt de onvoldoende kennis van het Nederlands heel wat buurtbewoners parten: zowel bij de 1ste en de 2de generatie buurtbewoners als bij de grote (Turkse) groep nieuwkomers in het kader van gezinshereniging. Een aantal bewoners leeft in een sociaal isolement en vindt geen aansluiting bij het verenigingsleven. Tot slot is in het algemeen de socio-economische peil in de wijk vrij laag waardoor er veel werk aan de winkel is op verschillende domeinen.

Algemene doelstelling

Onder meer via ontmoetingsactiviteiten wil het buurtwerk de sociale en interculturele contacten tussen buurtbewoners van verschillende culturen versterken om de vooroordelen tegen te gaan. Bovendien wil het de bewoners stimuleren en ondersteunen om zelf buurtgerichte initiatieven te nemen om de samenlevingsproblemen aan te pakken. Het buurtwerk wil ook een optimaal onthaalbeleid organiseren voor nieuwe inwoners van Waterschei, en de communicatie tussen bewoners en het beleid verbeteren.

Participatie

Er wordt sterk ingezet op participatie in Waterschei. Bewoners worden toegeleid naar het aanbod van andere organisaties, er wordt zelf een ruim aanbod aan vorming voorzien. Bovendien worden bewoners ondersteund in het opnemen van hun verantwoordelijkheid in de wijk als vrijwilliger.

Bewoners namen initiatief, nadat het stadsbestuur besliste om bomen te kappen in de wijk. Dit bewonersinitiatief werd zijdelings ondersteund door het buurtwerk.

Kern beleidsadviezen

- Toegankelijke zwemmomenten en zwemlessen voor vrouwen
- Zichtbaar maken dat diversiteit en interculturele contacten ook goed lopen. Positieve contacten tussen buurtbewoners in beeld brengen.
- RIMO Limburg stuurde een brief naar het stadsbestuur met de vraag om bewonersbetrokkenheid te realiseren bij ingrijpende veranderingen in de wijk (kap van bomen).

Politieke resultaten

- De Stad investeert in een project rond goede burens contacten, dit project zal in 2018 verder uitgewerkt worden.
- Het stadsbestuur maakte werk van een participatieproces van bewoners naar aanleiding van de kap van bomen in de wijk.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met stad Genk.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de stad en OCMW Genk, Gigos, basiseducatie, basisschool De Stippe Stap, straathoekwerk, politie, CLB, wijkgezondheidscentrum Althea, Turkse Moskee, KRC Genk, ...

6.1.10. Wijerdijk in Beringen

Probleemstelling

Wijerdijk is een vrij recent gebouwde sociale woonwijk in Beringen die 154 huizen en 387 bewoners telt. Het is een geïsoleerde wijk met weinig voorzieningen in de onmiddellijke buurt. Er wonen heel wat eenouder- en sociaal kwetsbare gezinnen met opvoedingsperikelen. De bewoners zijn vrij apathisch: ieder leeft voor zich. Er zijn wat wrevels en frustraties over de woonomgeving en samenlevingsproblemen. De belangrijkste klachten zijn zwerfvuil, rondhangende jongeren, lawaai-overlast, kleine vormen van vandalisme, verschillende normen en waarden wat betreft wooncultuur en plagerijen van psychisch zwakkere bewoners.

Algemene doelstelling

We willen de apathie van de bewoners doorbreken en hen stimuleren om actief mee te werken aan de verbetering van de woon- en leefomgeving van de wijk. Ook willen we een constructieve communicatie op gang trekken tussen de bewoners onderling en met diverse welzijns- en beleidsactoren.

Participatie

- Wijk overschrijdende activiteiten/uitstappen
- Vinger aan de pols houden
- Op vraag of doorverwijzing in contact met de bewoners
- Samenwerking armoedevereniging om activiteit in de wijk te organiseren.

Kern beleidsadviezen

Er zijn beleidsadviezen tot stand gekomen in 2017.

Politieke resultaten

- Na overleg met stad Beringen, Kantonnale bouwmaatschappij, OCMW en CAW inzet buurtwerker terug schroeven naar minimale inzet met behouden van voeling in de wijk.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met stad Beringen.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de stad en OCMW Beringen, Kantonnale Bouwmaatschappij, De Draaischijf, CAW dienst begeleid wonen, ...

6.1.11. Wijk-Up in Overpelt

Status

Nieuw

Op vraag van de gemeente Overpelt voert RIMO Limburg tijdelijk een onderzoek uit in de buurten Overpelt-Fabriek en Holheide.

Plaats in het meerjarenplan

Deze strategische actie ressorteert onder de strategische doelstelling Territoriale aandachtsgebieden en draagt bij aan OD3.

Timing

01/09/2017 – 31/08/2018

Probleemstelling

De wijken Holheide en Overpelt-Fabriek zijn aandachtswijken in de gemeente Overpelt. Meer dan in andere wijken zijn hier kwetsbare mensen gehuisvest. De wijken hebben allebei parochiezalen, waarvan de werking niet participatief is uitgebouwd en niet is afgestemd op de noden van de wijk.

Algemene doelstelling

Het doel van het project is de opmaak van een plan van aanpak voor de transitie van de parochiezalen naar multifunctionele buurthuizen. De betrokkenheid van de buurtbewoners is de basis voor het onderzoek. Zij weten het beste wat er speelt in hun buurt, waar ze initiatieven op poten willen zetten of verantwoordelijkheden willen opnemen in de toekomst.

Participatie

Aanpak onderzoek met bewoners Holheide en Overpelt-Fabriek om zoveel mogelijk bewoners te horen via groepsgesprekken, individuele bevestigingen, aansluiten bij bestaande activiteiten of evenementen, ideeënkaartjes, sociale media.

Kern beleidsadviezen

- Methodische aanpak van het onderzoek (Groepsgesprekken, Individuele gesprekken, Aansluiten bij bestaande activiteiten, Ideeënkaartjes, Bereikbaarheid via mail, gsm, sociale media) is uitgeschreven voor het lokaal bestuur.
- In opbouw is de toekomstvisie van de buurtbewoners 'Van parochiezaal naar hotspot'

Politieke resultaten

- Tussentijdse feedback over de bevestiging aan het lokaal bestuur
- Bijsturen van methodiek
- Opvolging van kleine adviezen

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met de gemeente Overpelt.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. schepen sociale zaken, diensten van de gemeente, sleutelfiguren van de lokale verenigingen, ...

6.1.12. Winterslag in Genk

Probleemstelling

De tweede en vierde tuinwijk in Winterslag zijn sociale woonwijken van Nieuw Dak: voormalige mijnwerkerswijken met een hoofdzakelijk allochtone bevolking. Deze wijken scoren hoog op diverse kansarmoedefactoren: hoge jeugdwerkloosheid, lage scholingsgraad, multi problem gezinnen, opvoedingsproblemen, samenlevingsproblemen. In Winterslag woont een behoorlijke groep alleenstaanden, er is onvoldoende zicht op mogelijke noden die deze groep ervaart.

Algemene doelstelling

Het buurtwerk richt zich op haar basisschakelfunctie, buurtanimatie (ontmoetingsfunctie) en ondersteuning van de activiteiten van de lokale buurtraad. Het buurtwerk wil het sociaal weefsel versterken door het aanbieden van deze laagdrempelige ontmoetingsmomenten en bijgevolg het sociaal isolement van de eest achtergestelde groepen in de wijk doorbreken.

Participatie

De participatie van de bewoners is via verschillende kanalen ingebed in de werking:

- Buurtraad: beheer van Buurtopbouwwerk Winterslag vzw door 25 vrijwilligers uit de wijk.
- Actiecomité Zonhoverheide: de actiegroep verdedigt de mooie natuur rond de wijk.
- Activiteiten worden georganiseerd om bewoners te laten participeren.

De buurtwerkster legde samen met enkele wijkpartners in 2017 een 70-tal huisbezoeken af bij alleenstaande 65-plussers. Relevante signalen werden doorgegeven en opgenomen door de juiste organisaties. De resultaten van deze huisbezoeken werden gebundeld in een rapport en voorgesteld aan relevante actoren.

Er wordt gestreefd naar een zo goed mogelijke betrokkenheid van kwetsbare groepen door middel van bepaalde activiteiten.

Kern beleidsadviezen

Alleenstaande senioren: er is betere informatie doorstroming nodig van de mogelijke rechten voor senioren. Het belang van vroegtijdige detectie werd dan ook gesignaleerd. Tot slot concludeerden we uit de huisbezoeken dat de ouderen zo lang mogelijk in hun woning willen blijven.

Politieke resultaten

- Verderzetten van de afspraken van de voorbije jaren: Rattenprobleem, Noordlaan, parkeren in de wijk ....
- Na overleg met relevante actoren op basis van het rapport 'alleenstaande 60 plussers', zijn er afspraken gemaakt wie welke persoon opvolgt en de nodige hulpverlening werd opgestart. Er zijn immers vereenzaamde senioren of personen die nood hebben aan specifieke hulpverlening.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met stad Genk en vzw Buurtopbouwwerk Winterslag.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de stad en OCMW Genk, Stebo, Vrouwencentrum, Opvoedingswinkel, KWB Winterslag, Jeugdwerking Eldorado, Turkse en Marokkaanse moskee, basiseducatie, Gezinsbond, Politie, Greenpeace, Natuurpunt Limburg, Nieuw Dak, Straathoekwerker, Justitie Antenne, Wandelclub WSV, Vormingplus, Limburg, Gezinsbond, CAW, Limburgse Milieukoepel, , Bos+, Stadswacht, Seniorenzorg, Bond Beter Leefmilieu, AIF, ...

6.2. THEMA WONEN

Strategische doelstelling

Maatschappelijk kwetsbare groepen met de grootste woonneed kunnen meer aanspraak maken op kwaliteitsvolle, toegankelijke en betaalbare huisvesting op maat.

Operationele doelstellingen

1. Het reglementair kader is beter afgestemd op maatschappelijk kwetsbare groepen met een grote woonneed.	Ongewijzigd
2. De fysieke en sociale kwaliteit van het wonen is verbeterd.	Ongewijzigd
3. Acties in het lokale woonbeleid komen ten goede aan maatschappelijk kwetsbare groepen.	Ongewijzigd

Strategische acties

1. Bewonersparticipatie Meulenberg in Houthalen-Helchteren	Op schema
2. Bewonersparticipatie Paspoel in Tongeren	Op schema
3. Private huurmarkt in Sint-Truiden	Op schema
4. Projectvoorbereiding kleinschalige woonvormen	Bijgestuurd
5. Verbetering woonomstandigheden De Posthoorn in Beringen	Op schema
6. Woonwagengewoners in Limburg	Op schema

6.2.1. Bewonersparticipatie Meulenberg in Houthalen-Helchteren

Probleemstelling

De sociale huisvestingsmaatschappij Kempisch Tehuis breekt woontorens af en herhuisvest in afwachting de bewoners. Maar leegstaande gebouwen lokken vandalisme uit en bovendien zorgen dichtgespijkerde ramen voor een somber beeld in de wijk. Bewoners dienen hun plek te vinden in een nieuw stukje wijk.

Algemene doelstelling

RIMO Limburg streeft naar een optimale communicatie tussen kempisch tehuis en de betrokken bewoners. We volgen de verhuisbeweging van alle bewoners nauw op en zetten in op goede contacten in de nieuwe buurt waar bewoners terecht komen.

Participatie

De opbouwwerker heeft individuele gesprekken gevoerd met de bewoners om een inschatting te kunnen maken van de huidige samenlevingssituatie in de nieuwe wijk. Bewoners zetten samen eerste stappen om in hun nieuwe buurt tot gezamenlijke afspraken te komen over het samenleven.

Kern beleidsadviezen

- Kempisch Tehuis: In het dossier is onderstreept welke belangrijke bijdrage het opbouwwerk heeft in de ondersteuning van bewoners die moeten verhuizen omwille van afbraak en geherhuisvest worden in een nieuw stukje wijk. Ook de zorg voor de integratie daar is benadrukt.

Politieke resultaten

- Kempisch Tehuis werkt samen, vraagt advies en informeert de opbouwwerker i.v.m. de plannen

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met de gemeente Houthalen-Helchteren.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. Kempisch Tehuis, diensten van het OCMW en gemeente Houthalen-Helchteren, ...

6.2.2. Bewonersparticipatie Paspoel in Tongeren

Probleemstelling

Paspoel 2 is een sociale woonwijk in de stad Tongeren. Er wonen 459 personen in de 192 huurappartementen (3 appartementsblokken) en 27 huurwoningen.

Deze wijk heeft sinds een aantal jaren te kampen met allerlei leefbaarheidsproblemen. Ook zijn er grote veranderingen op til. Zo worden de 3 appartementsblokken in de komende jaren afgebroken en vervangen door nieuwe appartementsgebouwen.

Algemene doelstelling

RIMO Limburg streeft naar een optimale communicatie met en participatie van de bewoners in relatie tot de bouwmaatschappij Woonzo. Tegelijkertijd stimuleren we bewoners om zich in te zetten voor het behoud van een aangename woonomgeving in en om de appartementsblokken.

Participatie

Er is een werkgroep met vrijwilligers die verschillende activiteiten organiseren om betrokkenheid tussen bewoners te realiseren. Zij gaan ook in overleg met Woonzo en geven advies bij verschillende concrete vragen waar Woonzo mee vast zit. Zij nemen ook initiatief om de leefbaarheid aan te kaarten bij verschillende instanties en doen zelf ook moeite om deze te verbeteren.

Kern beleidsadviezen

- De leefbaarheid in de wijk moet behouden worden tijdens de opbouw van de nieuwe appartementen. Ook tijdens de verhuis moet er rekening worden gehouden met de noden van de bewoners.
- Er is een sluikstortprobleem waar de vrijwilligers samen met de dienst milieu en de dienst GAS een positieve aanpak voor proberen te vinden. Er zal aan de hand van een vuilbakkenplan een proefopstelling gemaakt worden op Paspoel Anders. Bewoners krijgen hier inspraak.

Politieke resultaten

- Woonzo erkent de meerwaarde van het betrekken van het opbouwwerk en de vrijwilligers voor hun bouwproject Paspoel Anders.
- De werkgroep vrijwilligers worden betrokken door dienst Milieu, limburg.net en Woonzo bij de inplanning en de uitwerking van een afvalplan voor Paspoel 2.
- De hulpbehoevende bewoners worden tijdens de verhuis ondersteund door mannen van de klusjesdienst 't Kerwei van het dienstencentrum De Piepel.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met stad Tongeren en sociale huisvestingsmaatschappij Woonzo.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de stad Tongeren (jeugddienst, GASambtenaar, dienst Milieu) en De semper, Woonzo, De Schakelaar, Open School, ...

6.2.3. Private huurmarkt in Sint-Truiden

Probleemstelling

In Sint-Truiden staat het recht op wonen voor zwakke huurders erg onder druk. Net zoals andere centrumsteden heeft Sint-Truiden een groot tekort aan betaalbare huurwoningen voor de meest kwetsbare groepen: uitkeringstrekkers, ocmw-klanten, asielzoekers, (ex-)psychiatrische patiënten,.. Daarbij komt dat Sint-Truiden, net zoals Hasselt en Genk, kampt met een grote groep daklozen die nood hebben aan een onderdak. In januari 2017 stonden er meer kandidaten op de wachtlijst voor een sociale woning in Sint-Truiden dan het beschikbare aanbod. De wachttijden bedroegen 4 tot 6 jaar. Slechts een kleine groep maakte aanspraak op een huurpremie. De groei van het aantal SVK-woningen is een goede zaak, maar biedt slechts een beperkte oplossing. Diegenen die nog een dak boven hun hoofd hebben -ook al is dat veel te duur- maken weinig kans op een SVK-woning. Meer dan 80% van de privé-verhuring gebeurt door de vastgoedsector. Deze gaat erg selectief te werk waardoor kandidaat-huurders met een beperkt inkomen uit de boot vallen.

Algemene doelstelling

RIMO Limburg wilt inwerken op de toegankelijkheid, betaalbaarheid en woonkwaliteit van de private huurmarkt voor zwakke huurders. Specifiek t.a.v. daklozen streven we naar concrete acties.

Participatie

De groep Onderdak, een groep 'huurders voor huurders' is en blijft de drijvende kracht achter het project. Op de maandelijkse planningsvergadering wordt de weg van de woonwerking uitgestippeld. Het dienstenaanbod voor daklozen 'de frisse wind' werd gecontinueerd. Onderdakkers verdiepten zich verder in de daklozenproblematiek, volgden de regelgeving op en een delegatie bracht een bezoek aan daklozenorganisatie de Tussenvoorziening (Utrecht). Ook trad de groep Onderdak in 2017 regelmatig met haar werking naar buiten om ervaringen te delen. De woonwerking werd voorgesteld aan een 6-tal Limburgse verenigingen en organisaties. In het najaar trokken Onderdakkers de straat om handtekeningen te verzamelen van 460 Truienaars (medestanders) om een burgertussenkomst over de woonproblematiek te agenderen op de gemeenteraad van november.

Kern beleidsadviezen

Onder Dak organiseerde een handtekeningenactie in Sint-Truiden, die op de gemeenteraad besproken is. Focus lag op:

- Aangepaste opvang- en huisvestingsmogelijkheden creëren voor daklozen in Sint-Truiden.
- Uitbreiding van het aanbod aan betaalbare sociale huurwoningen in de regio St-Truiden, omwille van de grote nood, ook na het bereik van het sociaal objectief.
- Aanklampend werken met chronisch daklozen en zwakke private huurders.

Politieke resultaten

- Het cabrioproject (ter preventie van dakloosheid) werd opgestart in september 2017.
- De woonproblematiek werd geagendeerd op de gemeenteraad in november 2017.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de stad Sint-Truiden, SVK Land van, Huurderssyndicaat, Netwerk tegen Armoede (daklozenoverleg,..), andere woonactoren.

6.2.4. Projectvoorbereiding kleinschalige woonvormen

Status

Bijgestuurd

Deze projectvoorbereiding is een verderzetting van de strategische actie 'Wonen op maat', geformuleerd in het voortgangsrapport 2015-2016. De timing werd bijgestuurd.

Timing

Oorspronkelijke timing: 01/09/2015 – 30/06/2016

(nieuwe) Bijgestuurde timing: 01/09/2015 – 31/12/2019

De timing werd opnieuw bijgestuurd: momenteel kan RIMO Limburg onvoldoende personeel vrijstellen om in te zetten op het project. Er is verandering te verwachten vanaf januari 2019.

Probleemstelling

De druk aan 'de onderkant' van de woonmarkt is groot. Het aanbod van betaalbare huisvesting is beperkt en het huidige woonbeleid speelt hier onvoldoende op in.

Welke woonvormen bieden mogelijkheden, waar botsen we op regelgeving van ruimtelijke ordening, zien we goede praktijkvoorbeelden in het binnen- en buitenland, welke creatieve denkpistes zijn er, welke (woon) partners willen meewerken, welke praktische bezwaren staan in de weg...? Dit zijn vragen die we ons in deze verkenning voorleggen : draagvlak en samenwerking zoeken voor een innovatief woonbeleid.

Algemene doelstelling

We verkennen de problematiek en zoeken draagvlak en samenwerking voor een innovatief woonbeleid.

Participatie

In deze fase van de strategische actie is de doelgroep niet betrokken. De projectvoorbereiding is gebaseerd op signalen van de doelgroep en ervaringen in het werkveld m.b.t. betaalbaar en kwalitatief wonen.

Kern beleidsadviezen

- Uitgave van een info-krant 'Wonen in nesten', verdeeld naar alle Limburgse lokale besturen.
  - » Feiten : demografische trends in Limburg, Sociaal wonen in Limburg & Betaalbaarheid
  - » Uitdagingen : betaalbaar, kwalitatief en klein(schalig) wonen

Politieke resultaten

- In 2017 liep het LSO-werkatelier 'Wonen in nesten' die op zoek ging naar alternatieven voor de knelpunten op de woonmarkt. De woonkrant werd verzonden naar telkens 3 woon- en welzijnsverantwoordelijken van alle Limburgse gemeenten. De inhoud van de krant werd voorgesteld aan het Vast Bureau van het LSO en het provinciaal woonoverleg (WO & RO).
- Op 13 maart organiseerde het Platform Betaalbaar Wonen Limburg een inspiratiedag 'betaalbaar wonen' in het Provinciehuis.
- De dienst wonen van de provincie Limburg startte een werkgroep 'betaalbaar en kwaliteitsvol wonen' met het oog op mogelijke concrete partnerschappen in vernieuwende woonprojecten. Partners : 3 diensten van de provincie Limburg (wonen, ruimtelijke ordening, duurzaamheid, STEBO, DuBo Limburg, RIMO Limburg).

- De dienst wonen van de provincie Limburg heeft groen licht om vanaf 2018 verder op dit thema in te zetten.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. Beweging.net, CAW Limburg, Huurdersyndicaat, Stebo, Welzijnszorg, Netwerk vluchtelingen, Agentschap Inburgering & Integratie, Limburgse OCMW's, dienst wonen provincie, sociale huisvesting, CAW, LiSS, Beschut Wonen NL, Vlaamse kabinetten wonen & welzijn.

6.2.5. Verbetering woonomstandigheden De Posthoorn in Beringen

Probleemstelling

Het woonef Posthoorn (Waterstraat) in Beringen vertoont een structurele kwetsbaarheid door het voortdurend verloop van de meest draagkrachtige huurders, wat nefast is voor de vitaliteit van de wijk. Het verloop is te wijten aan de problematische woonomstandigheden: woningen met structurele bouwtechnische gebreken, moeilijke communicatie met het Vlaams Woningfonds (VWF), een grauwe woonomgeving met weinig groen en privacy, rondhangende jongeren, beperkte interculturele contacten, onveiligheidsgevoelens, ...

Algemene doelstelling

RIMO Limburg werkt aan de woonomstandigheden met participatie van de bewoners. Bij renovatiewerkzaamheden door het Vlaams Woningfonds ondersteunt de opbouwwerker de communicatie tussen bewoners en de maatschappij.

Participatie

De problemen die aanleiding gaven tot de politieke resultaten die nu geboekt zijn, zijn destijds aangedragen door bewoners. Het buurtwerk heeft een informatievergadering over de vergroening van de wijken georganiseerd, mogelijkheid gegeven voor eigen inbreng mogelijk gemaakt en een rondgang gedaan bij de bewoners.

Bij de verbloeming van de wijk hebben bewoners zelf geholpen. Zij staan in voor het onderhoud van de aangeplante vakken en staan in voor toezicht op de jonge aanplantingen.

Kern beleidsadviezen

- Bomenplan Waterstraat: verder zetten van geleidelijke vervanging van de bomen om de kwaliteit van het openbaar domein te verhogen.

Politieke resultaten

- Uitvoering nieuwe fase in onthardingsplan. Het onthardingsplan is opgesteld om de kwaliteit van het openbaar domein te verbeteren. Beton maakt plaats voor groen.
- Uitvoering tweede fase bomenplan: 5 bomen op het openbaar domein zijn verwijderd en zullen in het voorjaar 2018 vervangen worden door nieuwe, meer aangepaste bomen.
- De pleintjes worden ingericht zodat er meer gebruik wordt gemaakt om te buurten.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met de stad Beringen.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de stad Beringen, Vlaams woningfonds en politie.

6.2.6. Woonwagenbewoners in Limburg

Probleemstelling

Zowat de helft van de woonwagenbewoners leeft in familieverband op woonwagenterreinen, de anderen willen graag een standplaats verwerven op een woonwagenterrein. In Limburg zijn er momenteel slechts 9 erkende woonwagenterreinen bestemd voor het permanent wonen in woonwagens. Dit aanbod is veel te beperkt. Daarnaast leven er heel wat vooroordelen tegenover woonwagenbewoners.

Algemene doelstelling

We willen de woon- en leefsituatie van de woonwagenbewoners verbeteren. We ijveren voor het behoud van de cultuur, kwalitatieve standplaatsen en alternatieve woonvormen.

Participatie

De bijeenkomsten van de zelfvereniging "Ons Leven" vinden telkens op een verschillend Limburgs woonwagenterrein plaats. Hierdoor worden niet alleen de vaste leden van Ons Leven, maar ook de andere bewoners én de terreintoezichters sterk betrokken. Er werd een traject opgebouwd rond het uitschrijven van een nota met beleidsaanbevelingen. Tijdens registratie-momenten op 4 terreinen konden bewoners erfgoedmateriaal aanbrengen. Door individuele contacten (op aanvraag, via facebook, ...) kunnen de collectieve problemen in kaart worden gebracht.

Kern beleidsadviezen

We werkten een beleidsdossier uit, samen met de bewoners van de terreinen, de leden van Ons Leven en verschillende partners, waarin aanbevelingen naar het beleid op verschillende niveaus (gemeentelijk – provinciaal – Vlaams) zijn opgenomen die voor woonwagenbewoners van belang zijn. De grootste bekommernis blijft het tekort aan standplaatsen. We houden, naast het belang van door de gemeenten aangelegde terreinen, een sterk pleidooi voor het mogelijk maken van privé-terreinen. Dit gebeurt zowel op gemeentelijk (o.a. met terreintoezichters en burgemeesters) als provinciaal en Vlaams niveau (o.a. via klankbordgroep). Veel hangt af van de goodwill van lokale besturen, beeldvorming speelt dan ook mee.

Politieke resultaten

- Op gemeentelijk niveau zijn steden bezig met de renovatie van hun bestaande terreinen. In Maaseik loopt het dossier voor de aanleg van 15 extra standplaatsen.
- Op provinciaal niveau is er een terreintoezichtersoverleg (over beheer van en leefbaarheid op de WWT) en is er overleg met dienst wonen en met All. Vooral de actieve deelname van de terreintoezichters aan de teamvergaderingen van Ons Leven leidde tot meer betrokkenheid en meer samenwerking met de gemeenten. Dankzij het erfgoedproject van het Minderhedenforum, waar wij aan meewerken, werd de woonwagencultuur erkent als immaterieel cultureel erfgoed.
- Op Vlaams niveau werd tijdens de klankbordgroep de bemerkingen van woonwagenbewoners en -werkers over het strategisch actieplan van de Vlaamse overheid meegegeven.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met Ons Leven, de Limburgse zelforganisatie van woonwagenbewoners.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. provincie Limburg, terreintoezichters van de verschillende lokale woonwagenterreinen, agentschap integratie en inburgering, Pastorale, Faro, behoud woonwagencultuur België, Wonen-Vlaanderen, Minderhedenforum, ...

6.3. THEMA ONDERWIJS

Strategische doelstelling

De participatie van maatschappelijk kwetsbare ouders in het onderwijs is verbeterd met het oog op de realisatie van gelijke onderwijskansen.

Operationele doelstellingen

1. Er zijn initiatieven ontwikkeld en gerealiseerd die erop gericht zijn ouders actief te betrekken op de schoolloopbaan van hun kind en het brede schoolse gebeuren.	Ongewijzigd
2. Er zijn initiatieven ontwikkeld en gerealiseerd die erop gericht zijn dat ouders actief deelnemen aan de voorbereiding, uitvoering, evaluatie van het open schoolbeleid voor iedereen met specifieke aandacht voor leerlingen uit kwetsbare groepen.	Ongewijzigd
3. Scholen zijn ondersteund, geadviseerd en versterkt bij het organiseren van weloverwogen initiatieven die bijdragen tot de realisatie van gelijke onderwijskansen.	Ongewijzigd
4. Scholen zijn ondersteund en geadviseerd bij het verbeteren van ouderparticipatie, zowel op het beleid van de school als het brede schoolse gebeuren.	Ongewijzigd
5. Onderwijspartners zijn ondersteund en geadviseerd bij het ontwikkelen, realiseren en optimaliseren van het (boven)lokale onderwijsbeleid.	Ongewijzigd

Strategische acties

1. Brede school in Beringen	Op schema
2. Onderwijsopbouwwerk Hasselt	Op schema
3. Onderwijsopbouwwerk Leopoldsburg	Op schema
4. Sociale inclusie door muziek	Op schema

6.3.1. Brede school in Beringen

Probleemstelling

In de kwetsbare buurt Beringen-Mijn ervaren kinderen ongelijke kansen om deel te nemen aan het vrijetijdsaanbod. Heel wat drempels weerhouden hen ervan om deel te nemen aan het reguliere jeugdwerk en sportverenigingsleven. Bovendien is het verenigingsleven in de buurt redelijk homogeen. Dit weerspiegelt zich in beperkte en informele sociale contacten. Daarnaast worden ook gelijke onderwijskansen niet gerealiseerd. De participatie en betrokkenheid van kwetsbare ouders op het schoolse gebeuren is beperkt.

Algemene doelstelling

We vergroten de kansen voor kinderen uit de buurt om deel te nemen aan vrijetijdsactiviteiten direct na school. Zo leren kinderen niet alleen nieuwe talenten ontdekken of zich breder ontwikkelen, maar krijgen ze de kans om alle kinderen uit hun buurt beter te leren kennen. Het aanbod is afgestemd op wat de kinderen interesseert.

Participatie

Kwetsbare ouders worden aangezet om naschoolse activiteiten te begeleiden, mee op te volgen en/of om vrijwilligerstaken op te nemen. Ze worden hiertoe aangezet door middel van flyers, Facebook, schoolpoortmomenten, huisbezoeken en informele gesprekken op buurt-/school-/wijkfeesten.

Er loopt een project waarbij de kinderen van het 5de en 6de leerjaar onder begeleiding zelf hun kamp/buurtfeest mogen organiseren. Via de kinderen zullen ook de ouders betrokken worden om hierin een rol op te nemen.

Kern beleidsadviezen

- Sinds januari 2017 werken we samen met de Jeugd- en Sportdienst van Stad Beringen om de sport- en jeugdclubs aan te zetten tot een laagdrempeliger/toegankelijker vrijetijdsaanbod voor de kinderen van Beringen-Mijn. Hierbij hebben we niet enkel oog voor financiële tegemoetkoming, maar ook een aanpassing van het inschrijvingsbeleid en de communicatiemethodes van de clubs.

Politieke resultaten

In februari 2018 organiseren we een personeelsvergadering voor de leerkrachten van de drie partnerscholen: Het Mozaïek, De Horizon en 't Ateljeeke.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met vzw De Terrilling (netoverschrijdend samenwerkingsverband tussen de drie basisscholen van de buurt: Mozaïek, De Horizon, 't Ateljeeke en de Dienst samenleven van de Stad Beringen).

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de stad Beringen, lokale verenigingen, cultuurcentrum Beringen, Bibliotheek Beringen, buurtwerk Beringen-Mijn.

6.3.2. Onderwijsopbouwwerk Hasselt

Probleemstelling

Gelijke onderwijskansen voor kinderen en jongeren die geconfronteerd worden met achterstand en achterstelling staan onder druk. De ongelijkheid wordt zelfs nog versterkt in het onderwijs. Betrokkenheid is een sleutelwoord om deze ongelijkheid weg te werken. Zowel de betrokkenheid van ouders op de schoolloopbaan van hun kinderen en het schoolse gebeuren, als de betrokkenheid van de school/het onderwijs op deze ouders. Het terrein voor deze strategische actie is afgebakend tot Runkst, een volkse wijk in Hasselt, waar er grote concentraties zijn van kwetsbare doelgroepen.

Algemene doelstelling

RIMO Limburg versterkt ouders en de basisscholen i.f.v. meer wederzijdse ouderbetrokkenheid.

Participatie

Het blijft moeizaam om kwetsbare ouders de winsituatie van participatie aan onderwijsversterkende initiatieven te laten inzien.

- Door volgehouden inzet om kwetsbare ouders op een outreachende manier te bereiken, zien we na een proces van 3 jaar een duidelijke toename van kwetsbare mama's in de Peuterbabbel.
- Huiswerkklas : wekelijks komen 25 kinderen naar een huiswerkklas waar ze leren zelfstandig te werken met ondersteuning en aanmoediging van 6 vrijwillige ouders. Ouders worden op hun beurt versterkt in hun rol als ouder/begeleider. Bij de start van het nieuwe schooljaar beslist de (weeral) nieuwe directie dat de huiswerkklas wordt uitgesteld tot er gedragenheid is van de leerkrachten. Door de revisie van de inspectie wordt het proces om leerkrachten te betrekken pas opgestart in januari 2018.
- Ouderkracht : de ouder/begeleiders uit de huiswerkklas kunnen maandelijks ventileren over de gang van zaken in de huiswerkklas en denken na over de (praktische) verbetering. Deze werkgroep is niet meer opgestart in september door het uitblijven van een huiswerkklas.
- Ouderraad : ouders van verschillende origine komen maandelijks samen met de directie om mee na te denken over de werking in de school en geven tips ter verbetering van het welzijn en leerproces van alle kinderen en de betrokkenheid en welbevinden van ouders in de school. Dit initiatief is opgestart door de opbouwwerker en loopt nu zelfstandig verder.
- Koffiemomenten : ouders in De puzzel organiseren dit nu zelf. In De Boomgaard komen, sedert september, alsmar minder ouders, vooral de allochtone ouders blijven weg.

Kern beleidsadviezen

Er zijn nog geen beleidsdossiers in de scholen. Regelmatig informeel overleg leidt nog niet tot beleidsadviezen. Met de dienst onderwijs van de stad Hasselt en het team FOB zijn er regelmatig formele en informele contacten, waar er advies verstrekt wordt vanuit de praktijk van de opbouwwerker. De inhoudelijke focus lag op huiswerkbeleid en brugfiguren. Hierdoor is er opening om in 2018 verdere stappen te zetten.

Politieke resultaten

Echte resultaten blijven voorlopig uit. Er zijn wel kleine stapjes vooruit die tot de uiteindelijke resultaten moeten leiden.

- Het proces in De Boomgaard loopt moeilijk door de jaarlijkse directiewissel en zorgcoördinator en omdat er nog geen gedragenheid is bij de leerkrachten.
- De ouderraad in De Puzzel werkt zonder ondersteuning van de opbouwwerker en is uitgebreid. Ouders van verschillende origine hebben inspraak in het beleid van de school.

- De Peuterbabbel vindt plaats in de Puzzel. De directie en leerkracht zijn overtuigd van de meerwaarde van het project.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met de stad Hasselt en twee basisscholen in Runkst (De Puzzel en De Boomgaard).

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de stad Hasselt, Opvoedingswinkel, Kind en Gezin, Ruilwinkel 't Wisselke, ...

6.3.3. Onderwijsopbouwwerk Leopoldsburg

Probleemstelling

Gelijke onderwijskansen voor kinderen en jongeren die geconfronteerd worden met achterstand en achterstelling staan onder druk. Het gebrek aan betrokkenheid van kwetsbare ouders op de schoolloopbaan van hun kinderen en op het schoolse gebeuren versterkt deze ongelijkheid. Omgekeerd gaat het ook over het gebrek aan betrokkenheid van de school/het onderwijs op deze ouders. Het terrein voor deze strategische actie is afgebakend tot Leopoldsburg, een gemeente, waar er grote concentraties zijn van kwetsbare doelgroepen. In Leopoldsburg zijn 4 basisscholen: Sint-Michiel, de Heppening, de Piramide en Ondersteboven. De focus ligt op de basisscholen met het grootst aantal SES-kinderen.

Algemene doelstelling

RIMO Limburg versterkt ouders en de basisscholen i.f.v. meer wederzijdse ouderbetrokkenheid.

Participatie

Ouders zijn welkom in de basisscholen. Elke school heeft op maat van zijn doelgroep en draagkracht van zijn leerkrachtenteam en directie een aanbod uitgewerkt. Deze oudergroepen hebben enerzijds als doelstelling om ouders te versterken, zowel in hun ouderbetrokkenheid als het vergroten van hun persoonlijk netwerk. Anderzijds zijn de oudergroepen een verbinding tussen ouders en de school, waardoor de kloof verkleint en ouders makkelijker in gesprek kunnen gaan met de school.

Kern beleidsadviezen

De opbouwwerker neemt deel aan diverse lokale overlegplatforms binnen het lokaal bestuur en de basisscholen, vb. LOP, overleg directie, overleg zorg, overleg integratiedienst. Hier brengt de opbouwwerker beleidsadviezen binnen op basis van de opbouwwerkpraktijk. Focus lag in 2017 op:

- Inzetten op diversiteit door het gebruik van educatief materiaal
- Opstart nieuwe oudergroep (mini-gezinsleren) voor jonge kleuters om de ouders van in het begin te bereiken en te betrekken
- Opstart speltheek om vaardigheden van kinderen te stimuleren en divers speelgoed aan te reiken voor in de thuissituatie, waardoor de ouderbetrokkenheid verhoogt.
- Expertise binnenbrengen rond taal en taalvisie bij Sint-Michiel secundair

Politieke resultaten

- Er is een nieuwe oudergroep opgestart.
- Scholen leren van elkaar, luisteren naar elkaars ervaring en implementeren sommige initiatieven ook in hun school.
- Er is een lerend netwerk, netoverschrijdend met als thema 'taal en zindelijkheid'.
- De samenwerking tussen het cultureel centrum en de scholen is verzelfstandigd en wordt getrokken door het cultureel centrum.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met de gemeente Leopoldsburg en de basisscholen in Leopoldsburg (Sint Michiel, GO! Piramide, De Heppening en Ondersteboven).

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de gemeente en sociaal huis Leopoldsburg, LOP basiseducatie en LOP secundair, Cultureel Centrum, ...

6.3.4. Sociale inclusie door muziek

Probleemstelling

Kinderen uit achtergestelde wijken participeren nauwelijks aan het regulier muziekonderwijs. De drempels naar de muziekacademie zijn voor hen vaak te hoog, zowel cultureel, sociaal, financieel als qua mobiliteit. Nochtans kan samen musiceren een krachtig middel zijn tegen sociale uitsluiting van kinderen. In groep muziek leren maken, geeft een boost aan de sociale, emotionele en intellectuele ontwikkeling van kinderen.

Algemene doelstelling

De ambitie van RIMO Limburg is om - samen met andere actoren - een duurzame organisatiestructuur en financiering uit te bouwen voor muziekeducatie voor maatschappelijk kwetsbare kinderen.

Participatie

In 2017 leren 350 kinderen in 5 scholen een muziekinstrument bespelen via Ukelila onder begeleiding van 20 professionele muzikanten en studenten hoger muziekonderwijs.

Leerlingen namen deel aan de toonmomenten in de scholen en aan een provinciaal benefiet concert. De ouders maakten kennis met de muzikale talenten van hun kinderen tijdens de toonmomenten.

In de verschillende scholen zien we dat de metingen op de sociale competenties verbeteren t.o.v. de nulmeting. Toch is het belangrijk hier blijven aan te werken zodat de leerlingen hier verder in kunnen verbeteren.

Kern beleidsadviezen

A.d.h.v. de SCOL testresultaten is er met de directies van de scholen gesprek gevoerd over de meerwaarde van project Ukelila in hun school.

Politieke resultaten

Ondanks de geleverde inspanningen om een duurzame financiering uit te bouwen zijn er geen politieke resultaten geboekt in 2017. De scholen zijn wel overtuigd van de meerwaarde van het project.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door vzw MIK in nauwe samenwerking met RIMO Limburg. In de vzw zijn verschillende partners vertegenwoordigd, zoals LUCA School of Arts, Academie Genk, Streekfonds Een Hart voor Limburg, Gigos, Musica en de betrokken basisscholen.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. GA voor kunst, Academie Maasmechelen, Academie Beringen, de betrokken basisscholen (St-Jozefschool Hoevenzavel, Stippe Stap Genk, Vrije basisschool Meulenberg, Vrije basisschool De Horizon Beringen, Europaschool Genk, KIDS Hasselt).

6.4. THEMA MAATSCHAPPELIJKE DIENSTVERLENING

Strategische doelstelling

Het recht op maatschappelijke dienstverlening is beter gerealiseerd met en voor kwetsbare groepen door een kwaliteitsvoller maatschappelijk dienstverleningsaanbod.

Operationele doelstellingen

1. De kwaliteit van het dienstverleningsaanbod is verbeterd door de dialoog tussen maatschappelijk kwetsbaren, dienstverleners en hun organisaties.	Ongewijzigd
2. Er is een aanvullend dienstenaanbod op maat met en voor de meest kwetsbaren uitgewerkt via de uitbouw van lokale zorgnetwerken.	Ongewijzigd
3. Basisvoorzieningen vervullen een rol in het maatschappelijk dienstverleningsaanbod.	Ongewijzigd
4. Er is een innovatief aanbod daar waar het bestaande dienstverleningsaanbod tekort schiet.	Ongewijzigd
5. Er zijn structurele beleidsveranderingen door tweedelijnswork op basis van collectieve signalen uit de strategische acties van de eerste lijn.	Ongewijzigd

Strategische acties

1. Buurtgerichte zorg	Op schema
2. Café Anoniem in Hasselt	Op schema
3. Depot Margo	Bijgestuurd
4. Digitale inclusie in Beringen	Nieuw en voltooid
5. Nieuwe Volksbond in Tongeren	Op schema
6. Onder Ons in Sint-Truiden	Op schema
7. Ons Centrum in Leopoldsburg	Op schema
8. Opbouwwerk Jeugd in Beringen	Op schema
9. SOMA in Maasmechelen	Op schema
10. Trefpunt Armoede	Op schema
11. Uitmuntend Limburg	Op schema
12. Verdoken armoede in Hechtel-Eksel	Voltooid
13. Vluchtelingen in Leopoldsburg	Nieuw
14. Wijkgezondheidscentrum in Hasselt	Vroegtijdig stopgezet

6.4.1. Buurtgerichte zorg

Probleemstelling

Het aantal 65-plussers in onze samenleving stijgt sterk. Ook het aantal kwetsbare ouderen neemt toe en daarbij stijgt de nood aan zorg. Ouderen willen liefst zo lang mogelijk in de vertrouwde omgeving blijven wonen. Hoe vraag en zorgaanbod op mekaar af te stemmen bij deze groeiende groep ouderen vormt een grote uitdaging. Daarnaast sluimert vraag en aanbod voor burenhulp in elke straat. Om het buurtnetwerk te versterken moet er extern een stimulans gegeven worden.

Algemene doelstelling

We bestrijden onderbescherming bij kwetsbare ouderen en verbeteren de toegankelijkheid van sociale voorzieningen. Naast formele hulp zetten we ook in op de realisatie van buurtgerichte netwerken i.f.v. zorgtaken of gezelschap. We werken aan de uitbouw van 8 functies bij buurtgerichte zorg.

Participatie

De doelgroep wordt op 3 manieren betrokken in de 7 samenwerkende gemeenten :

- Via de persoonlijke reacties in het huisbezoek, en als vrijwilliger in het bezoekersteam.
- Evaluatie (in groep en individueel) om te reflecteren over de wenselijkheid, kwaliteit en effectiviteit van de huisbezoeken en het project.
- Via de sleutelfiguren van de lokale initiatieven (seniorenraad, seniorenwerkingen...)

Kern beleidsadviezen

- Toelichting visie en aanpak BGZ : OCMW Geel, OCMW Bocholt, OCMW Peer, OCMW Riemst, OCMW Genk, OCMW Zonhoven, CM Limburg, SPK Turnhout
- Workshops en presentaties : seniorencongres Bocholt, Samana Overpelt, VVSG Trefdag
- Update tekst werkwijze 2017
- Verspreiding van ontwikkeld materiaal op vraag van actoren in ouderenzorg in Vlaanderen

Politieke resultaten

- Verdere uitbouw van de functies van Buurtgerichte Zorg in 7 gemeenten
- (Uitgestelde) afspraak op 23.01.2018 voor werkbezoek kabinet Vandeurzen aan Noord-Limburg
- Toezegging nieuwe samenwerking : Kortesseem (adviesrol), Peer en Bocholt
- Voorstelnota voor VVSG, CERA & Kabinet voor verdere uitrol Buurtgerichte Zorg
- Ondersteuning bij de opmaak van aanvragen bij KBS door Peer, Kortesseem en Bocholt

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met 7 lokale besturen (Neerpelt, Kinrooi, Hamont-Achel, Lummen, Halen, Overpelt, Maaseik).

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de lokale OCMW's, thuiszorgdiensten, mutualiteiten, zorg- en dienstverleners, digitale ontwikkelaars (Noblito, Apporto, Give a Day), ... We organiseren regelmatig een uitwisselingstafel met de Limburgse coördinatoren en Limburgse vertegenwoordiger thuiszorg van VVSG. We nemen deel aan netwerken op Vlaams niveau : werkgroep 'zorgzame buurt' (kabinet minister Vandeurzen), lerend netwerk 'buurtgerichte zorg' (VVSG), praktijkgroep 'zorgnetwerken' (sector Samenlevingsopbouw), stuurgroep 'zorgnetwerken' (CERA). We nemen deel aan de voorbereidende 'EFRO-werkgroep' van Life Tech Valley Limburg (Happy Aging).

6.4.2. Café Anoniem in Hasselt

Probleemstelling

Dak- en thuislozen hebben weinig plaatsen waar ze tot rust kunnen komen. Vaak worden zij geweerd uit het straatbeeld. Daarnaast ervaren zij een grote nood aan eenvoudige dienstverlening, zoals douches, kleding wassen, een maaltijd, toegang tot PC's, ... Een zinvolle vrijetijdsbesteding ontbreekt voor deze groep mensen wiens dagen gevuld zijn met moeilijkheden op verschillende vlakken. Maar ook structurele ingrepen zijn nodig om dak- en thuisloosheid aan te pakken: beleidsactoren dragen hier een grote verantwoordelijkheid.

Algemene doelstelling

RIMO Limburg werkt in samenwerking met verschillende partners aan de uitbouw van Café Anoniem: een geïntegreerde basisvoorziening voor dak- en thuislozen, waarin de functies ontmoeting, onthaal, vrije tijd, leren en belangenbehartiging vervat zitten.

Participatie

Het optimaliseren van de algemene werking maakt onderdeel uit van de vrijwilligersvergadering. De vrijwilligers worden actief betrokken bij elk voorstel om tot een geïntegreerde basisaanpak van de werking te komen. Zo maximaal mogelijk worden ook de bezoekende dak- en thuislozen hierbij betrokken, vb. bij de installatie van lockers of bevraging rond woonnoden. In 2017 heeft Café Anoniem als geïntegreerde basisvoorziening vorm gekregen. Café Anoniem is vandaag meer dan enkel een plaats met een dienstenaanbod voor de doelgroep van dak- en thuislozen: ze nemen er deel aan een activiteitenaanbod op maat, zoals voetbal, kunstproject, opleiding tot lasser, ...

Kern beleidsadviezen

- Evaluatierapport na één jaar werking, waarin de realisaties en bezorgdheden een plaats kregen en besproken werden met het OCMW.
- Rollend huurwaarborgfonds: de contouren voor de oprichting ervan zijn omschreven en neergelegd bij de verschillende betrokken partners.

Politieke resultaten

Via de regelmatige aanwezigheid van hulpverleners in de werking van Café Anoniem worden hulpvragen gedetecteerd en is er doorverwijzing naar gepaste hulp- en dienstverlening. CAW Limburg verlengde het detachering van een onthaalmedewerker (4/10 VTE) naar Café Anoniem. Naast CAW Limburg, zijn er ook regelmatige contacten met andere hulpverleners in Café Anoniem, zoals straathoekwerk, straatverpleegkundige CAD, ...

Eén van de decretale kernopdrachten van RIMO Limburg is belangenbehartiging om structureel te werken aan oorzaken van uitsluiting en achterstelling. Participatie van de doelgroep is hierin belangrijk. De nood aan lockers werd door de doelgroep gesignaleerd en dit werd gerealiseerd in de dagdagelijkse werking. Tevens werd een rollend huurwaarborgfonds opgericht om de uitdaging m.b.t. de huurwaarborg een antwoord te bieden.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met OCMW Hasselt en CAW Limburg.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de stad Hasselt en OCMW Hasselt, CAD, straathoekwerk, Reling, politie, ...

6.4.3. Depot Margo

Status

Bijgestuurd

De timing van het project werd opnieuw aangepast. De uitrol van het businessplan in 2017 maakte het mogelijk om de projectduur te verlengen.

Timing

Oorspronkelijke timing: 01/01/2014 – 31/12/2016

Nieuwe bijgestuurde timing: 01/01/2014 – 31/12/2020

Probleemstelling

Bijna 1 op 7 Limburgers leeft onder de Europese armoedegrens. Zij hebben weinig of geen middelen om gezonde voeding, schoolgerei, verzorgings- en andere noodzakelijke producten te kopen. Tegelijkertijd blijven er in heel wat winkels, magazijnen en veilingen overschotten liggen. Daarnaast voelen mensen zich via de huidige voedselhulp niet op een waarderende manier benaderd.

Algemene doelstelling

Depot Margo verzamelt overschotten en verdeelt ze via organisaties die aan armoedebestrijding doen. Daarnaast koopt ze een aantal producten aan, die ze zo goedkoop mogelijk ter beschikking stelt van de hulporganisaties. De producten die Depot Margo aanbiedt, geven mensen weer eigenwaarde. Als mensen zich kunnen verzorgen, gezond kunnen eten en hun kinderen mee kunnen laten doen op school, worden ze deel van de samenleving.

Participatie

Doelgroepen worden indirect, maar op meerdere manieren door Depot Margo betrokken bij de werking. Zo worden een aantal taken binnen Depot Margo uitgevoerd door kwetsbare mensen bij Bewel, worden tegelijk sociale kruideniers en hulporganisaties gestimuleerd om de mensen waarderend te benaderen en luisteren we naar de mensen in de bepaling van ons assortiment.

Kern beleidsadviezen

- Verse groenten en fruit toevoegen aan voedselhulp via voedseloverschotten

Politieke resultaten

- Depot Margo is er in geslaagd om armoedebestrijding en voedselverlies op een waardige manier te koppelen en krijgt daarvoor veel waardering en samenwerking binnen het werkveld, bij een aantal ondernemingen en bij beleidsverantwoordelijken.
- Samenwerkingsovereenkomsten zijn afgesloten met lokale besturen om groenten en fruit toe te voegen aan voedselhulp via voedseloverschotten.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met de stuurgroep, waarin verschillende organisaties vertegenwoordigd zijn, zoals Sint-Vincentius, Komosie, ING, Mané, kabinet welzijn provincie, Vlaamse Overheid Departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin, vertegenwoordiger kabinet Homans, ...

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. Sint-Vincentiusverenigingen, verenigingen waar armen het woord nemen, sociale kruideniers, sociale restaurants, Goods to Give, BelOrta, ...

6.4.4. Digitale inclusie in Beringen

Status

Nieuw en voltooid

Met tijdelijke projectmiddelen kon RIMO Limburg gedurende vier maanden deze strategische actie uitbouwen, gebaseerd op ervaringen uit de andere Beringse projecten.

Plaats in het meerjarenplan

Deze strategische actie ressorteert onder de strategische doelstelling 'maatschappelijke dienstverlening' en draagt bij aan OD 4.

Timing

01/08/2017 – 30/11/2017

Probleemstelling

RIMO Limburg is in Beringen in kwetsbare buurten actief op het vlak van buurtopbouwwerk, jeugdopbouwwerk en brede schoolwerking. Binnen deze werkingen merken we dat op het vlak van digitale geletterdheid de kloof tussen kansrijke en kwetsbare gezinnen toeneemt. Digitale geletterdheid, of het 'functioneel en mediawijs' gebruik van digitale media is een basisvaardigheid, vergelijkbaar met 'kunnen lezen en schrijven'. Tegelijkertijd moeten we vaststellen dat er wel een gecoördineerd aanbod bestaat wanneer het bijvoorbeeld gaat om taalstimulering, maar niet voor technische en digitale vaardigheden.

Algemene doelstelling

Het doel van deze strategische actie is het onderzoeken van drempels en mogelijkheden van lokale initiatieven m.b.t. digitale inclusie bij kinderen en jongeren.

Participatie

- De initiatieven die gericht waren op kinderen van lagere schoolleeftijd, zijn telkens met de kinderen (en waar mogelijk met de ouders) geëvalueerd. Op basis van deze ervaringen is er een nieuwe projectaanvraag ingediend.
- De initiatieven die gericht waren op de jongeren, hebben plaatsgevonden in samenwerking met deze jongeren. Zij konden mee het thema bepalen van het infomoment.
- Het peer to peer project was een experiment om na te gaan of deze manier van werken ook een meerwaarde is in het omgaan met sociale media en fakenews. Het vormingsweekend is toegelicht aan de jongeren en hun ouders. Er is rekening gehouden met hun bezorgdheden en in de mate van het mogelijke ook tegemoet gekomen aan de wensen van de jongeren.
- Zowel de kinderen als de jongeren die deelgenomen hebben aan de verschillende activiteiten, zijn vragende partij om dergelijke activiteiten meer te organiseren.

Kern beleidsadviezen

Uit evaluatie van het aanbod is duidelijk naar voren gekomen dat activiteiten die gericht zijn op digitalisering en afgestemd zijn op een kwetsbare doelgroep een grote meerwaarde zijn voor de kinderen en de jongeren. Op basis van het aanbod zijn enkele aanbevelingen naar voren gekomen: ouders betrekken, uren afstemmen op de doelgroep, toeliders moeten goed op de hoogte zijn van het aanbod, eenvoudige en duidelijke communicatie is noodzakelijk om kinderen, jongeren en ouders te stimuleren tot deelname.

Politieke resultaten

In de stuurgroep met de stad Beringen werden de resultaten van het onderzoek nauw opgevolgd.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met de stad Beringen.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. de buurtwerkingen, brede schoolproject, PXL, Khlim, ...

6.4.5. Nieuwe Volksbond in Tongeren

Probleemstelling

De Nieuwe Volksbond is een erkende vereniging waar armen het woord nemen in Tongeren. Door de toenemende problematieken van de bezoekers (dakloosheid, psychische problemen, complexe leefsituaties van bezoekers,...) schakelde de vereniging RIMO Limburg in als extra ondersteuning. De vrijwilligersgroep heeft nood aan ondersteuning, begeleiding en opvolging om de zes criteria waaraan de vereniging moet voldoen inzake het armoededecreet waar te maken. Daarnaast moet de vereniging een plek krijgen in het netwerk van Tongeren en als ware partner gezien worden inzake armoedebestrijding. De beleidswerking van de vereniging moet opgebouwd worden.

Algemene doelstelling

RIMO Limburg streeft naar de uitbouw van De Nieuwe Volksbond als stevige vereniging waar armen het woord nemen, die werkt volgens de zes criteria.

Participatie

De vrijwilligers weten waar de vereniging voor staat en zetten samen de lijnen uit van de vereniging volgens de zes criteria zoals omschreven in het armoededecreet. De vrijwilligers komen samen per deelwerking (ontmoeting, tweedehandswinkel, bondtuin, huiswerkbegeleiding en themawerking). Vanuit de deelwerkingen is er een vertegenwoordiging in de kerngroep die de dagelijks werking aanstuurt samen met de opbouwwerker.

Kern beleidsadviezen

- De vrijwilligers van De Nieuwe Volksbond formuleerden een advies aan CAD Limburg omtrent de methadonverstrekking die plaats vindt in de lokalen van de vereniging.
- De vereniging stapte mee in het project van volkstuinten van het OCMW Tongeren, daarnaast kreeg de bondtuin een vaste stek bij de volkstuinten van de stad Tongeren.
- Het bereik van de jonge gezinnen in samenwerking met OCMW Tongeren verhogen.
- Bij de opening van de nieuwe locatie overhandigde De Nieuwe Volksbond een boodschap aan het lokaal bestuur m.b.t. lokale armoedebestrijding.

Politieke resultaten

- De Nieuwe Volksbond maakte afspraken met CAD Limburg omtrent de methadonverstrekking in Tongeren.
- De Nieuwe Volksbond in partner in de realisatie van de volkstuinten van het OCMW Tongeren waarin ingezet wordt op enerzijds de opleiding van kandidaten voor de nieuwe volkstuinten en anderzijds initiatieven te ontwikkelen om gezonde voeding bij de doelgroep te promoten.
- De tweedehandswinkel van de vereniging gaat aan de slag met kledingcheques die uitgereikt worden bij het OCMW Tongeren om het bereik van jonge gezinnen te verhogen.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg. In de algemene vergadering van De Nieuwe Volksbond zijn verschillende organisaties uit Tongeren vertegenwoordigd.

Samenwerkingspartners voor het project zijn onder andere de diensten van de stad en OCMW Tongeren, VELT, Poverello, Welzijnsschakel De Schakelaar, Open School, LOP, Gezinsbond, Netwerk tegen Armoede en CAD Limburg.

6.4.6. Onder Ons in Sint-Truiden

Deze strategische actie draagt bij aan de sectorale strategische actie 'Geïntegreerde basisvoorziening in de strijd tegen onderbescherming'.

Probleemstelling

OnderOns is een vereniging waar armen het woord nemen in Sint-Truiden. Sint-Truiden telt heel wat kwetsbare groepen. OnderOns biedt hen een laagdrempelige ontmoetingsplaats. Deelnemers ervaren een grote kloof met de onderwijswereld. De thema's communicatie, ouderbetrokkenheid, inschrijfdecreet, huiswerkbeleid, enz. komen naar voren.

Daarnaast staat de toegankelijkheid van de hulp- en dienstverlening onder druk door het steeds meer voorwaardelijk maken van de grondrechten en door het terugtrekken van de eerstelijns hulp en dienstverlening. De geïntegreerde basisvoorziening kan vanuit zijn brede opdrachtstelling, zijn eigenheid en functies (onthaal, ontmoeting, vrije tijd, vorming en belangenbehartiging) bijdragen aan een toegankelijke hulp- en dienstverlening in de strijd tegen onderbescherming.

Algemene doelstelling

RIMO Limburg streeft naar de uitbouw van Onder Ons als stevige vereniging waar armen het woord nemen, die werkt volgens de zes criteria.

Voor de sectorale strategische actie: Een geïntegreerde basisvoorziening heeft specifieke kenmerken en functies die doelgericht kunnen worden ingezet in de strijd tegen onderbescherming. In dit traject brengen we in beeld welke elementen van een geïntegreerde basisvoorziening werkzaam zijn in de strijd tegen onderbescherming. 14 pilootprojecten in Vlaanderen en Brussel engageren zich, in samenwerking met relevante partners, om dit traject van praktijkontwikkeling en actieonderzoek mee te realiseren. We bouwen het traject op aan de hand van 5 kwesties: gebieds- en doelgroepgericht werken, emanciperend aanbod, organisatiestructuur, participatie en samenwerken.

Participatie

De mensen participeren actief aan de werking via de vrijwilligersvergadering die maandelijks plaats vindt. Tevens worden de bezoekers van het inloophuis bevraagd over welke activiteiten ze willen volgen en hiermee wordt dan rekening gehouden in het jaarprogramma.

Tijdens vormingsmomenten, beleidsvergaderingen of andere vergaderingen met diensten zijn er steeds doelgroep mensen aanwezig. Ze worden aangemoedigd om hun stem te laten horen.

De mensen schrijven ook mee aan de nieuwsbrief die 3-maandelijks wordt uitgegeven.

In de verschillende werkgroepen (maatschappelijke dienstverlening, OBOS, kinderarmoede en kwaliteit van de zorg) delen mensen hun ervaringen en van hieruit geven we beleidsadviezen.

Kern beleidsadviezen

- Met de reflectiegroep kinderarmoede bieden wij een kritische stem aan het netwerk kinderarmoede. We worden geraadpleegd i.v.m. met beslissingen. In 2017 werkten we rond outreachend werken van de MA's en de stem van kwetsbare mensen bij de aankomende verkiezingen.
- Aandacht voor mensen in armoede in het basis- en secundaire onderwijs: We zijn volop bezig met het opstellen van meerjarenplannen waarbij het LOP, de scholen (zowel basis als secundair) en de welzijnssector de handen in elkaar slaan om te werken rond communicatie, schoolkosten, schoolse vordering, ...

- We nemen actief deel aan het lokaal netwerk vrije tijd. We zitten mee in de stuurgroep voor de uitwerking van de UIT-pas die er zal komen in 2018.
- We hebben 10 beleidsaanbevelingen voor hulpverleners, om beter te werken met mensen in armoede, geschreven. Op 17 oktober hebben we deze voorgesteld aan de hulpverleningssector, stadsbestuur en OCMW van Sint-Truiden.

Politieke resultaten

- We hebben 10 beleidsaanbevelingen voor hulpverleners, om beter te werken met mensen in armoede, geschreven. Op 17 oktober hebben we deze voorgesteld aan de hulpverleningssector, stadsbestuur en OCMW van Sint-Truiden.
- We hebben een engagement van de scholen, zowel secundair als basis, dat ze de volgende 8 jaar gaan werken rond armoede en communicatie.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met het OCMW Sint-Truiden en de stad Sint-Truiden.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de gemeente en OCMW Sint-Truiden, Open School, CAW Limburg, ...

6.4.7. Ons Centrum in Leopoldsburg

Probleemstelling

De armoedegraad in Leopoldsburg als klein stedelijk gebied ligt vrij hoog. Er zijn heel wat organisaties en vrijwilligers van Leopoldsburg gericht op armoedebestrijding, maar de kansarmen bereikt men heel moeilijk via het bestaande aanbod. Armoede in Leopoldsburg is zeer verdoken en verspreid en maakt het moeilijk om mensen bij elkaar te brengen als er geen thuishaven is waar ze terecht kunnen, of waar men ze naar toe kan leiden. De rechtstreekse participatie van mensen in armoede loopt moeizaam. Kwetsbaren vragen binnen de hulpverlening extra inspanningen om hun probleemsituatie te verbeteren. Daarnaast kampen heel wat kansarmen met veel psychische problemen waar ze geen weg mee weten. Ons Centrum is een vereniging waar armen het woord nemen en werkt nauw samen met de doelgroep. Veel kwetsbaren geven aan dat ze zich het meest uitgesloten voelen doordat ze niet kunnen deelnemen aan vrijetijdsactiviteiten.

Algemene doelstelling

RIMO Limburg streeft naar de uitbouw van Ons Centrum als stevige vereniging waar armen het woord nemen, die werkt volgens de zes criteria.

Participatie

Vrijwilligers bepalen mee de werking van de vereniging door deelname aan maandelijkse vergaderingen. Mensen in armoede participeerden in de werkgroep “vrije tijd en armoede” en kwamen maandelijks samen om mee te werken aan een beleidsdossier. Dit beleidsdossier heeft als doel om een aantal verbeterpunten voor te stellen om de toegankelijkheid naar vrijetijdsactiviteiten te verbeteren voor mensen in armoede. Mensen in armoede gingen in dialoog met vrijetijdsdiensten, verenigingen, hulpverlening en de burgermeester rond de toegankelijkheid van vrijetijdsparticipatie voor kwetsbare mensen. Ons Centrum is vertegenwoordigd in het FAL (forum Armoede Leopoldsburg) dat onderdeel is van de welzijnsraad, een officieel adviesorgaan van de gemeente Leopoldsburg.

Kern beleidsadviezen

- De vrijetijdsparticipatie van mensen in armoede vergroten aan het lokaal vrijetijdsaanbod.
- De werking van de sociale kruidenier beter afstemmen op de noden van mensen in armoede.

Politieke resultaten

- Een voorstel van het CAW om professioneel in te zetten in Leopoldsburg wordt verder bekeken door het beleid. Het beleid erkent de nood aan betere geestelijke gezondheidszorg.
- Dialoogmoment met de burgemeester en mensen in armoede rond het thema “vrijetijd en armoede”.
- Beleidsnota met concrete beleidsvoorstellen om de vrijetijdsparticipatie te vergroten van mensen in armoede.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met het Sociaal Huis Leopoldsburg. Daarnaast participeert Ons Centrum ook in de stuurgroep SALK in kader van lokale kinderarmoedebestrijding.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de gemeente en OCMW Leopoldsburg, Cultureel Centrum, Wie Online, basiseducatie, De Oogst, ...

6.4.8. Opbouwwerk Jeugd in Beringen

Probleemstelling

Sinds het wegvallen van de inzet van het jeugdwerk Arktos en de straathoekwerker o.w.v. besparingsmaatregelen, vallen heel wat jongeren in een leegte. Een aanzienlijk deel van deze jongeren vindt zijn weg naar de zelforganisaties en moskeeverenigingen binnen Beringen. De overige 'niet-georganiseerde' jongeren vinden geen vrijetijdsaanbod op maat binnen het klassieke jeugdwerk. Er is een nood aan samenwerking tussen de verschillende aanbieders van niet klassiek jeugdwerk. Daarnaast moet er aandacht zijn voor de jongeren die zich niet vinden in het huidige aanbod.

Algemene doelstelling

Bestaande en nieuwe initiatieven van jongeren worden ondersteund op maat. De stad vervult een optimale brugfunctie naar de zelforganisaties en de jeugdverenigingen toe o.b.v. de aanbevelingen vanuit de jongereninitiatieven. Tot slot brengen we de noden van niet-georganiseerde jongeren in kaart.

Participatie

- De meisjesgroep van de Waterstraat is gestart met een eigen aanbod voor + 12 jarige meisjes.
- Een groep jongens van Steenveld is gestart met laagdrempelig samenkomen in het buurthuis van Steenveld op wekelijkse basis.
- Jongeren van Steenveld 12+ hebben meegewerkt aan het upcycling project.
- 15 Jongeren van het voetbalproject Waterstraat hebben succesvol de scheidsrechtercursus doorlopen. De voorbereiding van een trainerscursus is reeds gestart.
- 10 jongeren van Steenveld hebben zich geëngageerd om ambassadeurs te worden rond het thema 'digitale inclusie' via de peer-to-peer werking.
- Via participatie aan de jeugdraad is met jeugdvereniging B.E.M. een proces opgestart om meer aansluiting te vinden bij het reguliere jeugdwerk.

Kern beleidsadviezen

- Aanvraag projecttoelage 'niet erkend jeugdwerk' meisjeswerking Waterstraat.
- Aanvraag projecttoelage 'andere vorm van jeugdwerk' meisjeswerking B.E.M.
- Signalen problematiek hangvolwassenen aangekaart bij dienst Samenleven en advies aan vrederechter over hangvolwassenen.
- Aankaarten drempels subsidiereglementen jeugd en sport.

Politieke resultaten

- Na positief advies van de jeugdraad en bekrachtiging door het college van burgemeester en schepenen werden projecttoelagen goedgekeurd voor de meisjeswerking van de Waterstraat en de meisjeswerker van B.E.M.
- No Limit Boxing is na positief advies toegetreden tot de sportraad.
- De aanwerving van de straathoekwerker van het CAD, mede dankzij herhaalde signalen van opbouwwerker jeugd.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met de stad Beringen.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. dienst samenleven, jeugdwelzijnswerk, jeugd en sport, OCMW Beringen, FC Waterstraat, BEM Semersah, CAD, politie, ...

6.4.9. SOMA in Maasmechelen

Probleemstelling

Een onderzoek naar maatschappelijk kwetsbare groepen in Limburg toonde in 1996 aan dat er nood was aan een ontmoetingscentrum en dienstenaanbod in Maasmechelen. RIMO Limburg startte daarop met de uitbouw van een diensten- en ontmoetingsruimte voor kamerbewoners: Trefpunt SOMA. Geleidelijk aan vonden ook anderen de weg naar SOMA. Zo evolueerde SOMA van een servicepunt voor kamerbewoners naar een diensten- en ontmoetingscentrum voor mensen met een laag inkomen, sociaal armen, allochtonen, mensen uit de psychiatrie, asielzoekers, jonge gezinnen... Velen van hen kampen met psychische, emotionele en fysieke klachten, hebben beperkte sociale en communicatieve vaardigheden en kunnen slechts steunen op een beperkt sociaal netwerk waardoor hun toegang tot sociale rechten niet gegarandeerd is.

Algemene doelstelling

RIMO Limburg streeft naar de uitbouw van SOMA als stevige vereniging waar armen het woord nemen, die werkt volgens de zes criteria.

Participatie

Mensen participeren zoveel mogelijk in onze werking via vrijwilligerswerk zoals koken, kassa, 2dehandswinkel, permanentie, ... Het reilen en zeilen van de vereniging wordt besproken op de vrijwilligersvergaderingen waarin iedereen zijn zeg kan doen en afspraken gemaakt worden. Op de jaarlijkse vrijwilligers 2-daagse wordt het afgelopen werkjaar geëvalueerd en de planning voor het komende werkjaar besproken. Bij overlegmomenten en vormingen op scholen worden deelnemers betrokken vanuit hun ervaringen of om een getuigenis te doen.

Kern beleidsadviezen

- SOMA maakte een boek met getuigenissen van de bezoekers en vrijwilligers om het belang van een armoedevereniging in de aandacht te brengen. Daarnaast werd een tijdlijn van de afgelopen 20 jaar uitgehangen in de lokalen van SOMA met alle verwezenlijkingen van bij de start tot nu.
- SOMA is als armoedevereniging partner in de Uit-pas van Maasmechelen.
- SOMA maakte afspraken m.b.t. verlenging en aanpassing aanbod budgetpraatcafé in SOMA.

Politieke resultaten

- SOMA is Uit-pas partner geworden in 2017 wat betekent dat het activiteitenaanbod van SOMA mee opgenomen wordt in de Uit-pas.
- Er was een experiment met CAW Limburg waarbij een onthaalmedewerker een stek kreeg in SOMA.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in samenwerking met het OCMW Maasmechelen.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diverse gemeentelijke diensten, OCMW Maasmechelen, CGG, CAW Limburg, basiseducatie, LOP, Familiehulp, Vormingplus, ...

6.4.10. Trefpunt Armoede

Probleemstelling

De Limburgse armoedeverenigingen ervaren de nood aan extra ondersteuning om samen te werken op bovenlokaal niveau.

Algemene doelstelling

Het trefpunt Armoede versterkt de armoedeverenigingen, legt verbindingen tussen de verschillende armoedeverenigingen en sluit partnerschappen af om op provinciaal niveau de dynamiek van armoedebestrijding te versterken. Via samenwerking in het Trefpunt wensen de armoedeverenigingen armoede bovenlokaal op de beleidsagenda te krijgen en te bestrijden.

Participatie

De werkgroep 17 oktober bereidt de manifestatie op de Werelddag van verzet tegen armoede voor. Op de dialoogwerkgroep OCMW-Trefpunt Armoede van het Limburgs steunpunt OCMW's gaan armoedeverenigingen in dialoog met Limburgse OCMW's. In de Werkveldcommissie van PXL social work en in de stuurgroep van Budget in Zicht is naast de opbouwwerker ook een vrijwilliger uit een armoedevereniging vertegenwoordigd. Het reilen en zeilen van het Trefpunt Armoede wordt besproken met afvaardigingen vanuit de armoedeverenigingen. Tijdens vormings- en inspiratiedagen in het kader van het dossier 'Gezondheid onze zorg! Pleisters op de wonde volgens de Limburgse armoedeverenigingen' gingen de verenigingen in dialoog met medewerkers uit de geestelijke gezondheidszorg, de Limburgse mutualiteiten en OCMW's. Vormingsmomenten over armoede door het Trefpunt Armoede worden steeds samen met een vrijwilliger voorbereid en uitgevoerd.

Kern beleidsadviezen

Beleidsmakers en gezondheidsverstrekkers aansporen om werk te maken van een toegankelijke gezondheidszorg, met aandacht voor kwetsbare mensen.

Politieke resultaten

Beleidsdossier 'Gezondheid, onze zorg! Pleisters op de wonde volgens de Limburgse armoedeverenigingen'. Dit dossier werd ruim verspreid bij gezondheidsinstanties, beleidsmakers en lokale besturen. Naar aanleiding van het dossier werd een inspiratiedag georganiseerd samen met de Limburgse OCMW's en mutualiteiten. Tenslotte werd tijdens de manifestatie op 17 oktober, Werelddag van verzet tegen armoede in Hasselt, aandacht gevraagd voor armoedebestrijding.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met de provincie Limburg en de Limburgse armoedeverenigingen (De Brug Hasselt, De Sfeer, De Nieuwe volksbond, De Draaischijf, SOMA, Onder Ons, Ons Centrum, Cultuurclub Hechtel-Eksel, Warm Hart, Anker). Daarnaast zijn de Limburgse welzijnsschakels een bondgenoot.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. Limburgse OCMW's in het LSO, diensten van stad Hasselt, Vormingplus Limburg, Universiteit voor maatschappelijk belang, In-zetje, PXL, ATD, Sint-Vincentius, Opvoedingswinkel, Gezinsbond, CAW Limburg, Internationaal Comité, ...

6.4.11. Uitmuntend Limburg

Probleemstelling

RIMO Limburg experimenteerde eerder op beperkte schaal of de complementaire munt van Limburg.net (E-portemonnee) succesvol kon worden ingezet ten behoeve van de maatschappelijk kwetsbare doelgroep en van kwetsbare buurten. Deze munten belonen mensen voor afval-arm en duurzaam gedrag. Toch staat duurzaamheid vaak ver van de doelgroep. De betaalbaarheid vormt daar een aspect van: duurzame producten hebben nu eenmaal een prijskaartje. Dit zet mensen met een klein inkomen ertoe aan om producten van mindere kwaliteit te kopen en niet te diep in de portemonnee te tasten. Het concept van de E-portemonnee bevatte een aantal interessante insteken, maar een echte aansluiting op de doelgroep was niet eenvoudig.

Algemene doelstelling

Binnen het kader van de nieuwe vzw Uitmuntend Limburg, die de complementaire munt overnam van Limburg.net, dicht RIMO Limburg de kloof met de kwetsbare burgers en buurten.

Participatie

Nu de contouren van de nieuwe complementaire munt vorm krijgen, gingen we in gesprek met doelgroepleden en doelgroeporganisaties over de munt en haar toepassing. Op basis hiervan adviseerden we Uitmuntend Limburg.

Kern beleidsadviezen

- De nota 'LimbU en gemeenschapszin' omschrijft de mogelijkheden en de grenzen van de gemeenschapsmunt, vanuit het perspectief van maatschappelijk kwetsbare groepen.

Politieke resultaten

- De nota 'LimbU en gemeenschapszin' werd besproken binnen het team Uitmuntend Limburg. RIMO Limburg is erkend als de inhoudelijke expert op het vlak van gemeenschapszin in het team Uitmuntend Limburg.
- Uitmuntend Limburg benaderde de Limburgse lokale besturen en stimuleerde hen om mee te stappen in het verhaal. Eind 2017 stemden er 9 Limburgse besturen toe.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door Uitmuntend Limburg in nauwe samenwerking met RIMO Limburg, provincie Limburg, Limburg.net, fair-fin, Mediahuis.

6.4.12. Verdoken armoede in Hechtel-Eksel

Status

Beëindigd

Probleemstelling

De gemeente Hechtel-Eksel wil een halt toe roepen aan verdoken armoede. Gezinnen in armoede, of gezinnen die met armoede bedreigd worden, ervaren immers vaak veel drempels om de stap naar hulpverlening te zetten. Vaak kennen zij de hulp- en dienstverlening onvoldoende en leven zij in onderbescherming. Heel wat gezinnen zijn dan ook niet gekend bij de hulpverlening. Zij zoeken zelf een weg en proberen te overleven op hun manier.

Algemene doelstelling

RIMO Limburg streeft ernaar kwetsbare gezinnen te informeren over hun rechten zodat ze gebruik maken van de dienstverlening van het Sociaal Huis, indien nodig. Daarnaast pakt het Sociaal Huis onderbescherming bij kwetsbare gezinnen aan en realiseert maatschappelijke dienstverlening op maat.

Participatie

- Hechtel-Eksel heeft in aanloop van de opmaak van het kinderarmoedeplan een breed participatief proces doorlopen met zijn bewoners.
- Een focusgroep van een 6-tal mensen in armoede vormen de reflectiegroep voor het project dat opgezet wordt. In 3 samenkomsten werd het project tegen het licht gehouden : de wenselijkheid van de methodische aanpak, de voorafgaande communicatie met de beoogde gezinnen en de inhoud van het informatieboekje (OKER : Ouders, kinderen en hun rechten). De eerste resultaten worden eveneens getoetst met deze focusgroep.
- Een groep van geselecteerde vrijwilligers leggen huisbezoeken af bij een eerste groep van 150 éénoudergezinnen in Hechtel-Eksel. Deze vrijwilligers zijn inwoners van Hechtel-Eksel die voorafgaand 3 vormingssessies volgden om de kwaliteit van de huisbezoeken te optimaliseren.

Kern beleidsadviezen

Via overleg met het OCMW bracht RIMO Limburg beleidsadviezen binnen:

- Ontwikkelen van aanpak voor een proactieve werking vanuit het OCMW om gezinnen in onderbescherming op te sporen, te informeren en toe te leiden.
- Maatwerk voor kwetsbare gezinnen i.f.v. onderbescherming

Politieke resultaten

- Een vrijwilligersteam bereikte 40% van 150 éénoudergezinnen in een eerste fase van huisbezoeken.
- Twee maatschappelijk werkers zijn deels vrijgesteld om het project uit te voeren.
- Uitvoering van doelstelling 1 (informeren) uit het actieplan 'kinderarmoede'.
- Rechten van kwetsbare gezinnen worden uitgeput.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door het OCMW Hechtel-Eksel met ondersteuning door en begeleiding van RIMO Limburg.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de gemeente en OCMW Hechtel-Eksel.

6.4.13. Vluchtelingen in Leopoldsburg

Status

Nieuw

Het lokaal bestuur van Leopoldsburg doet beroep om RIMO Limburg om een participatief traject op poten te zetten met erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden.

Timing

01/09/2017 – 31/12/2018

Plaats in het meerjarenplan

Deze strategische actie ressorteert onder de strategische doelstelling maatschappelijke dienstverlening en draagt bij aan OD 1 en OD 4.

Probleemstelling

Door de asielcrisis van 2015 en 2016 is er een stijging van het aantal vluchtelingen dat zich in Leopoldsburg gevestigd heeft. Dit legt een aantal knelpunten bloot, meer bepaald de uitdagingen die de mensen ondervinden bij o.a.: aansluiting vinden met de lokale gemeenschap, de taal leren, toegang vinden en krijgen tot de arbeidsmarkt, ... De vraag stelt zich of de erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden extra ondersteuning nodig hebben (groepsgericht of individueel) bij hun hulpvragen rond werk, wonen, weten en welzijn.

Algemene doelstelling

RIMO Limburg onderzoekt participatief de noden bij erkende vluchtelingen en subsidiair beschermden in Leopoldsburg en adviseert het lokale bestuur bij de aanpak van de behoeften van deze doelgroep.

Participatie

De doelgroep wordt thuis bezocht om in gesprek te gaan over hun dagdagelijks leven in Leopoldsburg. Tijdens die gesprekken wordt er gepeild naar de succesfactoren of de knelpunten met betrekking tot hun integratie in Vlaanderen. De verschillende signalen van de doelgroep worden als basis gebruikt om een finaal actieplan op te stellen. Het outreachend werken gebeurt in een goede wisselwerking met de gemeentelijke diensten, met als prioritaire partner de dienst integratie, en het OCMW.

Kern beleidsadviezen

- Outreachende opdracht om de knelpunten maar ook de successen van vluchtelingen tijdens hun integratieproces te detecteren.

Politieke resultaten

In 2017 werd een strategie voorgesteld inclusief de ontwikkeling van een toolkit. Na het aftoetsen van deze strategie werd door het college groen licht gegeven om hierin verder te gaan. Er vindt op regelmatige basis overleg plaats met de ambtenaar integratie, de clusterverantwoordelijke burgerzaken en beleidssecretariaat, en de schepenen van sociale zaken.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg in nauwe samenwerking met de dienst integratie van de gemeente Leopoldsburg. Daarnaast wordt er samengewerkt met het OCMW, Limburgs Vluchtelingen Platform, CAW Limburg, ...

6.4.14. Wijkgezondheidscentrum in Hasselt

Status

Vroegtijdig stopgezet

Naar aanleiding van het moratorium op erkenning van wijkgezondheidscentra van minister Maggie De Block, het beperkte draagvlak in Hasselt voor de opstart van een wijkgezondheidscentrum en het wegvallen van de betrokken opbouwwerker, werd beslist om het project vroegtijdig stop te zetten.

Probleemstelling

In Hasselt zijn er ongeveer 100 huisartsen. Een belangrijke taak is te werken aan preventie in de gezondheid en de toegankelijkheid van de gezondheidszorg. Toch is dit niet evident voor een huisarts om dit op zich te nemen, wegens de hoge werkdruk. We stellen ook vast dat de vergrijzing in Hasselt alleen maar zal toenemen en dat ook het aantal inwoners zal blijven stijgen tijdens de komende jaren. Tot slot kampen maatschappelijk kwetsbare doelgroepen met drempels ten aanzien van de gezondheidszorg.

Algemene doelstelling

RIMO Limburg brengt de knelpunten omtrent de toegankelijkheid van de eerstelijnsgezondheidszorg en de gezondheidsnoden in Hasselt in kaart. We bouwen aan een lokaal draagvlak voor de uitbouw van een wijkgezondheidscentrum en stimuleren de stad Hasselt tot verbeteringen omtrent de toegankelijkheid van de eerstelijnsgezondheidszorg.

Participatie

In 2017 werd het project vroegtijdig afgerond. In dit korte tijdsbestek hebben er zich geen participatiemogelijkheden voorgedaan.

Kern beleidsadviezen

- /

Politieke resultaten

In 2017 werd het project vroegtijdig afgerond. In dit korte tijdsbestek zijn er geen politieke resultaten neergezet.

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. diensten van de stad en OCMW Hasselt, CAD, CAW Limburg, De Brug Hasselt, Wit-Gele kruis, ...

6.5. TRANSVERSALE STRATEGISCHE ACTIES

Strategische doelstelling

Deze strategische acties dragen bij aan de 4 voorgaande strategische doelstellingen.

Strategische acties

1. Ieders stem telt	Op schema
2. Inbrengen van expertise	Op schema
3. Week van verbondenheid	Op schema

6.5.1. Ieders stem telt

Deze strategische actie draagt bij aan de sectorale strategische actie 'Ieders stem telt'.

Probleemstelling

Overheden op lokaal, Vlaams, federaal en Europees niveau hebben tal van hefboomen ter beschikking die een ingrijpende verbetering kunnen teweegbrengen in het leven van mensen en gezinnen die kampen met één of meerdere vormen van maatschappelijke achterstelling. Om goed werk te kunnen leveren ten gunste van deze doelgroep hebben beleidsmakers nood aan een duidelijk zicht op de problematieken die er spelen en op mogelijke oplossingsporen.

Algemene doelstelling

Met de campagne Ieders stem telt grijpt de sector Samenlevingsopbouw, samen met een heel aantal partners (armenverenigingen, Welzijnschakels, zelforganisaties, CAW, sociaal-culturele verenigingen, ...) de lokale verkiezingen van 14 oktober 2018 en de regionale, federale en Europese verkiezingen van mei 2019 aan om de noden van maatschappelijk kwetsbare groepen en sociale thema's op de politieke en maatschappelijke agenda te plaatsen, het beleid aan te zetten tot het voeren van een sociaal beleid en de publieke opinie te overtuigen van het belang van een sociaal beleid. Dit doen we door in te zetten op beleidssignalering, beleidsbeïnvloeding, beleidsopvolging, sociale actie en tegenspraak, gerichte communicatie, campagne, ...

Participatie

Aangezien deze transversale strategische actie zich voornamelijk op de 2de lijn bevindt, is de participatie van de doelgroep beperkt. Vanzelfsprekend is onze expertise en ervaring steeds gebouwd op onze ervaringen met en signalen van de doelgroep.

Kern beleidsadviezen

- Beleidsaanbevelingen voor lokale besturen in Limburg voor sterk sociaal beleid en structurele armoedebestrijding over de thema's krachtig armoedebeleid, kwaliteitsvolle maatschappelijke dienstverlening, inkomen, wonen, woonwagenterreinen, werk, gezondheid, onderwijs, vrije tijd, sport en cultuur en leefbare woonomgeving.
- Enkele specifieke lokale beleidsaanbevelingen voor de gemeentes Genk, Beringen, Hasselt, Tongeren, Houthalen-Helchteren en Leopoldsburg.

Politieke resultaten

- Lobbygesprek met de gouverneur van Limburg samen met het partnerschap: de Ieders Stem Telt boodschap wordt ter harte genomen op provinciaal niveau.

Netwerk en samenwerking

Ieders Stem Telt wordt op Vlaams niveau gedragen door de sector Samenlevingsopbouw. Op Limburgs niveau is RIMO Limburg trekker.

Samenwerkingspartners zijn Sector Samenlevingsopbouw, Trefpunt Armoede, CAW Limburg, LISS, CMGJ/Uit de Marge, Welzijnszorg Limburg, Welzijnschakels Limburg, Basiseducatie, Vormingplus Limburg, Acli Vlaanderen, AIF+, Internationaal Comité, Federatie Wereldvrouwen, TUB, UTV, Fedactio, KVG Limburg, Limburgs Platform Vluchtelingen, Arktos, huurderssyndicaat, UMB, Open Thuis Limburg, Stebo, TAO Limburg.

6.5.2. Inbrengen van expertise

Probleemstelling

RIMO Limburg heeft doorheen de jaren heel wat expertise opgebouwd op verschillende domeinen, zowel inhoudelijk als methodologisch.

Algemene doelstelling

We wensen deze expertise graag te delen met partners. We doen dit zowel op basis van ad hoc vragen als proactief. De ondersteuning neemt verschillende vormen aan: een lezing, advisering, coaching, studiemoment, ...

Participatie

Aangezien deze transversale strategische actie zich voornamelijk op de 2de lijn bevindt, is de participatie van de doelgroep beperkt. Vanzelfsprekend is onze expertise en ervaring steeds gebouwd op onze ervaringen met en signalen van de doelgroep.

Kern beleidsadviezen

We formuleerden aanbevelingen bij verschillende oplossingsactoren o.a. over volgende thema's:

- Aan Limburgse steden en gemeenten i.s.m. de dienst wonen en LSO van de provincie en andere partners: Publicatie 'wonen in nesten' over kleinschalige woonvormen om sociale en woonactoren te sensibiliseren en informeren om samen lokaal acties op te zetten voor een betere betaalbaarheid en kwaliteit van de woonmarkt.
- Kabinet Homans: voorleggen dossier VPAO integratie OCMW en lokaal sociaal beleid met verschillende aanbevelingen waaronder participatie verankeren in decreet
- Geïntegreerd breed onthaal Genk: op basis van experiment in Winterslag beleidsadvies over proactieve contacten vanuit stedelijke diensten en hoe dit concreet vertalen.

Politieke resultaten

- Verder zetten of initiëren van nieuwe projecten in steden & gemeenten voor maatschappelijk kwetsbaren
- Draagvlak en gezamenlijke acties bij OCMW, LOP, scholen, Vlaamse overheid, regionale en provinciale samenwerkingsverbanden over de sociale grondrechten wonen en maatschappelijke dienstverlening, ...
- Betere afstemming, samenwerking en doorverwijzing lokale diensten en organisaties in hulpverlening

Netwerk en samenwerking

Het project wordt gedragen door RIMO Limburg.

Samenwerkingspartners voor het project zijn o.a. verschillende organisaties en lokale overheden, zoals OCMW's, gemeentebesturen, het onderwijs, de mutualiteiten, sociaal-culturele verenigingen van etnisch-culturele minderheden, Welzijnszorg, onderwijsinstanties, straathoekwerk, CAD, Huurderssyndicaat, Uit de Marge, Formaat, Welzijnschakels, Vorming+ Limburg, basiseducatie, sociale huisvestingmaatschappijen, Welzijnsregio Noord-Limburg, PXL, UCLL, Beweging.net, Limburgs Platform Vluchtelingen, ...

6.5.3. Week van verbondenheid

Probleemstelling

De vele verhalen over eenzaamheid in de Limburgse dorpsrestaurants vormden in 2012 de aanleiding voor de organisatie van de Week van Verbondenheid tegen Eenzaamheid. Het initiatief tot deze campagne lag oorspronkelijk bij RIMO Limburg en de Limburgse dorpsrestaurants.

Algemene doelstelling

De week van verbondenheid plaatst de strijd tegen eenzaamheid in de kijker en roept op tot meer samenhang, solidariteit en écht menselijk contact.

Participatie

De langste eettafel staat centraal in de campagne en is hét middel bij uitstek om veel mensen te laten stilstaan bij eenzaamheid. In de week nodigen we organisaties, bedrijven, verenigingen, ... uit om een passende activiteit te organiseren en te registreren via de website. Bij elke editie groeide het aantal geregistreerde activiteiten en deelnemers. In 2017 telden we in totaal 194 eettafels en 20.354 deelnemers. Een evaluatieformulier werd bezorgd aan elke deelnemende partner met het oog op verbeteringen voor de volgende editie.

Kern beleidsadviezen

De week van verbondenheid plaatst de strijd tegen eenzaamheid in de kijker en roept op tot meer samenhang, solidariteit en écht menselijk contact. In 2017 stond 'eenzaamheid en alleenstaanden' centraal als jaarthema in de campagne.

Politieke resultaten

Via affiches, placemats, activiteiten, een brede mediacampagne met promotiefilmpjes en artikels beïnvloedden we de publieke opinie omtrent deze problematiek.

Netwerk en samenwerking

De week van verbondenheid wordt op Vlaams niveau gedragen door de sector Samenlevingsopbouw en Bond zonder Naam. Op Limburgs niveau zijn RIMO Limburg en de koepel van Limburgse dorpsrestaurants trekkers.

Via de campagne worden heel wat verschillende partners bereikt van verschillende sectoren. Niet minder dan 125 verschillende partners organiseerden een langste eettafel. Voorbeelden zijn: verenigingen waar armen het woord nemen, de bedrijfswereld (o.a. Torfs, Boss Paints), scholen, lokale dienstencentra, dorpsrestaurants, woonzorgcentra, Okra, Open School, wijkgezondheidscentra, beweging.net, ...